

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Činnost správního oddělení ve Věznici Valdice

Monika Kalinová, DiS.

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Monika Kalinová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj – k.s. Jičín

Název práce

Činnost správního oddělení ve Věznici Valdice

Název anglicky

Administrative department activity at the Prison Valdice

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě rozboru platné právní úpravy provést vyhodnocení daného tématu se zaměřením na konkrétní činnosti vybraného subjektu, současný systém vězeňství v ČR v kontextu platné legislativy se zaměřením na činnost správního oddělení Věznice Valdice. V praktické části budou ověřeny teoretické poznatky v praxi.

Metodika

Bakalářská práce bude rozdělena na 2 části, a to na část teoretickou a praktickou. V teoretické části bude zpracována analýza odborné literatury a právních předpisů upravujících výkon trestu odnětí svobody v ČR, vysvětlení některých základních pojmů a činností, které mají napomoci vytvořit teoretický náhled na současnou činnost vězeňství a dále konkrétní popis činnosti občanských zaměstnanců správního oddělení Věznice Valdice v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody.

V praktické části bude formou studia dokumentů zpracována případová studie vnitřního fungování věznic s ohledem na legislativní změny od 01.10.2017.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

věznice, vězeňství, výkon trestu odnětí svobody, vězeňská služba, správní oddělení, správní činnost, odsouzený, vnější diferenciacie, vnitřní diferenciacie, trest, trestní zákoník, zvýšená ostraha

Doporučené zdroje informací

HÁLA, J. Úvod do teorie a praxe vězeňství, České Budějovice 2005

HENDRYCH, D. *Správní právo : obecná část*. V Praze: C.H. Beck, 2006, ISBN 80-7179-442-2.

JOHN, R. Věznice Valdice v proměnách času, 2. rozšířené vydání, VS ČR 2012

MAŘÁDEK, V. Vězeňství, Ostrava: Ostravská univerzita, 2005

NEDOROST, L. Vězeňství a správa vězeňství v ČR, Masarykova univerzita 1995

Zákon č. 104/2013 Sb. O mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních

Zákon č. 106/1999 Sb. O svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 169/1999 Sb. O výkonu trestu odnětí svobody

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Zákon č. 555/1992 Sb. O vězeňské službě a justiční strážní ČR

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Michal Reichert, DiS.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 22. 9. 2020

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 07. 01. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Činnost správního oddělení ve Věznici Valdice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Jičíně dne 15.03.2021 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala mému vedoucímu bakalářské práce Mgr. Michalu Reichertovi, DiS. za spolupráci, konzultace a poskytování nezbytných informací při vypracování této bakalářské práce a dále za ochotu při umožnění volby vlastního tématu. Také děkuji své rodině za obrovskou podporu a vytváření příznivých podmínek v průběhu celého studia.

Činnost správního oddělení ve Věznici Valdice

Abstrakt

Tato bakalářská práce je zaměřena na analýzu vězeňské služby ČR, a to konkrétně na činnost správního oddělení ve Věznici Valdice. Práce je členěna do dvou hlavních částí, kdy teoretická část se zaměřuje na vymezení některých základních pojmů a činností týkajících se vězeňské služby a výkonu trestu odnětí svobody, je zde popsán systém a činnost vězeňské služby ČR, organizace, řízení a její hospodaření, zmíněna je také koncepce rozvoje vězeňství. Důležitou součástí teoretické části je představení Věznice Valdice jako samostatné organizační jednotky vězeňské služby. Je zde popsána činnost správního oddělení v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody odsouzených osob, zejména konkrétní popisy činností jednotlivých zaměstnanců tohoto oddělení a jejich pracovní náplň.

Praktická část se zabývá případovou studií vnitřního fungování věznic s ohledem na právní legislativu. Věnuje se přehledu vnější, potažmo vnitřní diferenciaci a profilaci věznic v České Republice před a po 1. říjnu 2017, kdy došlo ke změnám vnější diferenciaci věznic. V souladu s těmito změnami došlo k modifikaci vnitřní diferenciaci věznic, a to dnem 1. října 2017, kdy novela trestního zákoníku nabyla účinnosti.

Klíčová slova: věznice, vězeňství, výkon trestu odnětí svobody, vězeňská služba, správní oddělení, správní činnosti, odsouzený, vnější diferenciaci, vnitřní diferenciaci, trest, trestní zákoník, zvýšená ostraha

Administrative department activity at the Prison Valdice

Abstract

This bachelor's thesis is focused on the analysis of the prison service of the Czech Republic, specifically on the activities of the administrative department in Valdice Prison. The work is divided into two main parts, where the theoretical part focuses on defining some basic concepts and activities related to the prison service and the execution of imprisonment, describing the system and activities of the Czech prison service, its organisation, operations and management. It also mentions the prison development concept. An important part of the theoretical part is the introduction of Valdice Prison as an independent organizational unit of the prison service. It describes the activities of the administrative department in connection with the execution of a custodial sentence, in particular specific descriptions of the activities of individual employees of this department and their job description.

The practical part deals with a case study of the internal functioning of prisons regarding legal legislation. It provides an overview of the external, and therefore internal differentiation and profiling of prisons in the Czech Republic before and after 1 October 2017, when changes in prison's external differentiation occurred. In accordance with these changes, the internal differentiation of prisons was modified on 1 October 2017, when the amendment to the Criminal Code came into force.

Keywords: prison, prison system, execution of imprisonment, prison service, administrative department, administrative activity, prisoner, external differentiation, internal differentiation, imprisonment, Criminal Code, increased security

Obsah

1. Úvod.....	11
2. Cíl práce a metodika	13
2.1 Cíl práce	13
2.2 Metodika práce.....	13
3. Teoretická část.....	14
3.1 Vězeňská služba České republiky	14
3.1.1 Organizační struktura Vězeňské služby České republiky.....	14
3.1.2 Hlavní úkoly Vězeňské služby České republiky	15
3.2 Současný systém vězeňství	15
3.2.1 Základní typy věznic.....	16
3.2.2 Koncepce rozvoje vězeňství	17
3.3 Hospodaření vězeňské služby České republiky	18
3.3.1 Přehled příjmů a výdajů v letech 2015 – 2019	18
3.3.2 Příjmy a jejich vývoj.....	19
3.3.3 Výdaje a jejich vývoj	20
3.4 Věznice Valdice	22
3.4.1 Vývoj a historie Věznice Valdice	23
3.4.2 Organizační struktura Věznice Valdice	23
3.5 Správní činnost Věznice Valdice	24
3.5.1 Spisová a archivní služba.....	24
3.5.2 Svobodný přístup k informacím	25
3.5.3 Mezinárodní justiční spolupráce.....	26
3.6 Činnost zaměstnanců správního oddělení Věznice Valdice.....	28
3.6.1 Referent společné státní správy a samosprávy	28
3.6.2 Administrativní a spisový pracovník	29
3.6.3 Referent správy vězeňství.....	31
4. Praktická část	35
4.1 Přehled základních pojmů	35
4.2 Výkon trestu odnětí svobody před 1.10.2017	36
4.2.1 Věznice typu s dohledem.....	37
4.2.2 Věznice typu s dozorem.....	38
4.2.3 Věznice typu s ostrahou.....	39
4.2.4 Věznice typu se zvýšenou ostrahou	39
4.3 Výkon trestu odnětí svobody po 1.10.2017	40
4.3.1 Věznice s ostrahou.....	41
4.3.1.1 Oddělení s nízkým stupněm zabezpečení.....	42

4.3.1.2	Oddělení se středním stupněm zabezpečení	43
4.3.1.3	Oddělení s vysokým stupněm zabezpečení	43
4.3.2	Věznice se zvýšenou ostrahou	44
4.4	Proces vnitřní diferenciaci	45
4.4.1	Smysl vnitřní diferenciaci	45
4.4.2	Vnitřní diferenciaci v pojetí koncepce vězeňství	47
4.4.3	Legislativní změny vnitřní diferenciaci	48
4.5	Současná vnitřní diferenciaci	49
4.5.1	Realizace programu zacházení.....	49
4.5.2	Programy zacházení	50
4.5.3	Přeřazování odsouzených do jiného typu věznic	51
4.6	Aktuální stav a praxe vězeňské služby.....	53
4.7	Přínosy nové diferenciaci	55
5.	Závěr	58
	Seznam použitých zdrojů	60
6.	Seznam příloh.....	67
7.	Přílohy	68

Seznam použitých zkratek

ČR	Česká republika
ETŘ	Evidence trestního řízení
EU	Evropská unie
GŘ	Generální ředitelství
LPS	Listina základních práv a svobod
PSVD	Prostupná skupina vnitřní diference
PZ	Program zacházení
ŘSCP	Ředitelství a služba cizinecké policie
ŘV	Ředitel věznice
ŘVTOS	Vyhláška MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody
SHČ	Středisko hospodářské činnosti
SO	Správní oddělení
TZ	Zákon č. 40/2009, trestní zákoník
VD	Vnitřní diference
VIS	Vězeňský informační systém
VS	Vězeňská služba
VT	Výkon trestu
VTOS	Výkon trestu odnětí svobody
ZVS	Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní ČR
ZVTOS	Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody

1. Úvod

Téma bakalářské práce spojené s vězeňskou službou bylo zvoleno na základě mého působení v této státní složce, patřící do systému veřejné správy České republiky, neboť již několik let zastávám funkci referenta správy vězeňství na správním oddělení.

Vězeňská služba České republiky (dále jen „VS ČR“) je výkonný orgán státní správy, který zajišťuje výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody a při výkonu své činnosti vychází z celé řady právních předpisů. Za zmínku stojí zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky (dále jen „ZVS“), samotný výkon trestu odnětí svobody se potom řídí dle zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ZVTOS“).¹

Téma vězeňství je velice obsáhlé téma a všeobecně pro laickou veřejnost velmi zajímavé. Prezentace vězeňské služby v médiích je v posledních letech vcelku rozsáhlá, k čemuž nepatrně přispělo i aktivní působení v oblasti sociálních sítí. K zásadním změnám ve vězeňství došlo zejména po roce 1989, později také se vstupem do Evropské unie, kdy postupně docházelo ke změnám týkajících se práva povinností odsouzených osob a podmínek věznění. V roce 2006 byly naposledy aktualizovány Evropská vězeňská pravidla, stalo se tak na 952. zasedání náměstků ministrů.² I přesto, že pro členské státy Evropské unie nejsou tyto pravidla závazná, neboť nemají charakter právních norem, je však povinností je respektovat, ČR nevyjímaje.³

Globálním cílem vězeňské služby v konceptu platné legislativy a současných podmínkách je vytvořit dobře fungující, efektivní, mezinárodní standardy, dodržující vězeňství propojené s prevencí kriminality, postpenitenciární péčí, sociální sférou a vzdělávacím systémem a směřující k reintegraci pachatelů trestné činnosti do společnosti.⁴ Tímto se zabývá nová Koncepce vězeňství do roku 2025, která je historicky první systémovou aktivitou, která pojímá vězeňství v širším pojetí, neomezeném pouze na VS ČR.⁵

K seznámení se s daným tématem je nejdříve popsána obecná charakteristika VS ČR jako celku, poté blíže představena Věznice Valdice, jako jedna organizační jednotka

¹ BŘÍZKOVÁ M., *Problémy českého vězeňství*. 2015, str. 14

² Council of Europe Publishing, *European Prison Rules (online)*. Dostupné z: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>, str. 5

³ BŘÍZKOVÁ M., *Problémy českého vězeňství*. 2015, str. 15

⁴ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 3

⁵ Tamtéž, str. 4

vězeňské služby (dále jen „VS“). K lepšímu obrazu je také popsána struktura VS, její základní souvislosti a členění. Je zde popsáno poslání, organizační struktura a základní úkoly vězeňské služby, současný systém vězeňství, kde jsou zmíněny základy typy věznic a koncepce rozvoje vězeňství, až po přehled hospodaření VS. Po seznámení se všeobecnými fakty, které platí pro celou VS, je přiblížena věznice ve Valdicích. Lze nahlédnout do její historie a organizační struktury. Blíže jsou zde popsáni zaměstnanci správního oddělení, jejich funkce a činnosti při výkonu jejich pracovní pozice, neboť cílem je zároveň přiblížit důležitost této specifické správní činnosti. V této věznici pracuje cca 430 zaměstnanců ve služebním či pracovním poměru, 9 zaměstnanců vykonává výše zmíněnou činnost na správním oddělení.

V souvislosti s dokumentem Koncepce vězeňství do roku 2025 a nutnými legislativními úpravami, jejichž změna nastala již k 1.10.2017, byly zásadní změny ve vězeňství uvedeny do praxe, a to konkrétně změny ve vnější diferenciaci věznic. S těmito změnami došlo k redukci základních čtyř typů věznic na dva, a to na věznici s ostrahou a na věznici se zvýšenou ostrahou. Díky těmto změnám má nyní VS ČR větší pravomoci týkající se zařazování a přeřazování odsouzených osob. České vězeňství se tak dostalo mezi vyspělé vězeňské evropské systémy, které již mají takovouto praxi zavedenou.

V praktické části je popsáno na případové studii vnitřní fungování věznic s ohledem na legislativní změny k 1.10.2017, kdy nabyla účinnosti novela trestního zákoníku a s tím i změny spojené s vnitřním členěním jednotlivých typů věznic dle stupně zabezpečení.

Při zpracování této práce byly využity platné právní úpravy trestního práva, knižní i internetové zdroje.

2. Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je na základě rozboru platné úpravy provést vyhodnocení daného tématu se zaměřením na konkrétní činnosti vybraného subjektu, současný systém vězeňství v ČR v kontextu platné legislativy se zaměřením na činnost správního oddělení Věznice Valdice. V praktické části budou ověřeny teoretické poznatky v praxi.

2.2 Metodika práce

Bakalářská práce bude rozdělena na dvě části, a to na část teoretickou a praktickou. V teoretické části bude zpracována analýza odborné literatury a právních předpisů upravujících výkon trestu odnětí svobody v ČR, vysvětlení některých základních pojmů a činností, které mají napomoci vytvořit teoretický náhled na současnou činnost vězeňství a dále konkrétní popis činností občanských zaměstnanců správního oddělení Věznice Valdice v souvislosti s výkonem trestu odnětí svobody.

V praktické části bude formou studia dokumentů zpracována případová studie vnitřního fungování věznic s ohledem na legislativní změny od 1.10.2017.

3. Teoretická část

Vězeňská služba České republiky je nedílnou součástí orgánů státní moci soudní. K výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „VTOS“) jsou každoročně odsouzeni tisíce lidí. Ve výkonu vězeňství hraje tedy VS ČR tu nejdůležitější roli, neboť zabezpečuje, aby VTOS plnil svůj účel a byl vykonáván v souladu s právními předpisy. K 5.1.2021 byl počet vězněných osob ve všech vazebních věznicích a věznicích pro VTOS celkem 19.291, z toho 17.551 mužů, 1.550 žen, 88 mladistvých a 1.536 cizinců.⁶

3.1 Vězeňská služba České republiky

Vězeňská služba je ozbrojeným bezpečnostním sborem a organizační složkou státu podřízenou Ministerstvu spravedlnosti České republiky.⁷ Řídí ji generální ředitel Vězeňské služby, kterého jmenuje a odvolává ministr spravedlnosti. Generální ředitel odpovídá ministrovi za činnost VS a činí právní úkony za VS jménem státu.⁸

Posláním VS ČR je zajišťovat výkon vazby, výkon trestu odnětí svobody a bezpečnost a pořádek v soudních budovách. Vězeňská služba spravuje a střeží věznice a detenční ústavy. Dále střeží, předvádí a eskortuje vězněné osoby.⁹

3.1.1 Organizační struktura Vězeňské služby České republiky

Organizačními jednotkami VS ČR jsou generální ředitelství (dále jen „GŘ“), vazební věznice, věznice, ústavy pro výkon zabezpečovací detence, Střední odborné učiliště a Akademie Vězeňské služby. GŘ zabezpečuje plnění společných úkolů ostatních organizačních jednotek, které metodicky řídí a kontroluje. V čele vazebních věznic, věznic, ústavů pro výkon zabezpečovací detence, Středního odborného učiliště a Akademie Vězeňské služby jsou ředitelé, které jmenuje a odvolává generální ředitel.¹⁰

V současné době je v České republice 10 vazebních věznic, 25 věznic a 2 ústavy pro výkon zabezpečovací detence. Organizační struktura VS ČR je uvedena v příloze A.

⁶ GŘ VS ČR, *Rychlá fakta (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/rychla-fakta/>

⁷ § 1, odst. 1 NGR č. 36/2015 Sb., kterým se vydává organizační řád VS ČR

⁸ § 1, odst. 2 zák. č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, v platném znění

⁹ GŘ VS ČR, *Základní informace (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zakladni-informace/>

¹⁰ § 1, odst. 4 zák. č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, v platném znění

3.1.2 Hlavní úkoly Vězeňské služby České republiky

VS ČR plní celou řadu úkolů, které vyplývají a jsou definovány v zákoně č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky. Hlavní úkoly jsou:

- a) „zajištění výkonu vazby a výkonu trestu odnětí svobody,
- b) správa detenčních zařízení,
- c) zajištění pořádku a bezpečnosti v budovách soudů, státních zastupitelství a ministerstvu spravedlnosti,
- d) zajištění eskort vězňů osob.“

K dalším úkolům patří výzkum v oboru penologie, jehož výsledky aplikuje v praxi, plní i další úkoly ve smyslu zákona, mezinárodních závazků a dalších právních předpisů.¹¹

3.2 Současný systém vězeňství

VS ČR vznikla dnem 1. ledna 1993, jako nástupce Sboru nápravné výchovy, na základě ZVS. VS ČR tvoří vězeňská stráž, justiční stráž, Akademie vězeňské služby, správní služba a pověřené orgány VS ČR, kde vězeňská stráž, justiční stráž a pověřené orgány mají postavení ozbrojeného sboru.¹² Současná legislativní úprava vězeňství vychází z Ústavy České republiky. Ta je tvořena např. zákonem č. 40/2009 Sb., trestním zákoníkem (dále jen „TZ“), Vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ŘVOTS“), zákonem č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (ZVTOS), zákonem č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby a dalšími právními normami. Stejně tak respektuje i mezinárodněprávní závazky ČR vyplývající mj. z Evropských vězeňských pravidel, Výboru OSN proti mučení (CAT) a Evropského výboru pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (CPT),¹³ s ohledem na Standardní minimální pravidla OSN pro zacházení vězňů a za předpokladu, že všechny členské státy Rady Evropy tyto společné zásady týkající se vězeňské politiky dodržují.¹⁴ Evropská vězeňská pravidla byla ČR přijata v roce 1993 jakožto moderní vězeňské normy směřující ke zkvalitnění podoby českého vězeňství.¹⁵

¹¹ GŘ VS ČR, *Základní informace (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zakladni-informace/>

¹² § 1 odst. 4, zák. č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráži České republiky, v platném znění

¹³ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 153

¹⁴ Council of Europe Publishing, *European Prison Rules (online)*. Dostupné z: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>, str. 6

¹⁵ BRUNOVÁ, M., *K problematice stavu a vývoje vězeňství po 1989 v Československu*. 2020, str. 11

3.2.1 Základní typy věznic

Věznice se člení podle způsobu vnějšího střežení, zajištění bezpečnosti a režimu výkonu trestu do dvou typů, a to na věznici

- a) s ostrahou a
- b) se zvýšenou ostrahou.¹⁶

Soud rozhoduje v souladu s TZ o tom, do jakého typu věznice budou odsouzení zařazeni k výkonu trestu odnětí svobody.¹⁷ Do věznice s ostrahou zařadí zpravidla pachatele, u kterého nejsou splněny podmínky pro zařazení do věznice se zvýšenou ostrahou.¹⁸ Do věznice se zvýšenou ostrahou zařadí tedy takového pachatele, kterému byl uložen výjimečný trest, trest odnětí svobody za trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, trest odnětí svobody ve výměře nejméně osm let za zvlášť závažný zločin, nebo který byl odsouzen za úmyslný trestný čin a v posledních pěti letech uprchl nebo se pokusil uprchnout z vazby, z výkonu trestu nebo z výkonu zabezpečovací detence.¹⁹

Obrázek 1: Mapa věznic, vazebních věznic a detenčních ústavů v ČR

Zdroj: GŘ VS ČR, 2021²⁰

¹⁶ § 8, odst. 1 zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

¹⁷ § 9, odst. 1 zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

¹⁸ § 56, odst. 2, písm. a) zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

¹⁹ § 56, odst. 2, písm. b) zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

²⁰ GŘ VS ČR, *Věznice, vazební věznice a detenční ústavy* (online). Dostupné z: https://www.vscr.cz/wp-content/uploads/2019/03/v%C4%9Bznice_kraje_barevn%C3%A1_velk%C3%A1.jpg

3.2.2 Koncepce rozvoje vězeňství

V tzv. koncepcích rozvoje českého vězeňství jsou shrnuty základní vize směřování českého vězeňství, jež zohledňuje principy humánního VTOS, a to již v období po roce 1989. V duchu požadavků Evropských vězeňských pravidel tyto koncepce kladou za cíl zásadním způsobem změnit výkon vazby a trestu odnětí svobody. Strategickým plánem reformy českého vězeňství se stala Koncepce rozvoje vězeňství v ČR, která byla jako první vypracována v roce 1991 a schválena v řízení Rady Evropy.

Koncepce rozvoje českého vězeňství do roku 2015, která byla schválena v roce 2005, navazovala na dosud nerealizované cíle jako je např. decentralizace a vytvoření materiálních podmínek pro řádnou správu vězeňství, zároveň také reflektovala nové trendy v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie.²¹ Od roku 2011 je ČR součástí organizace European Organisation of Prison and Correctional Services (EuroPris), která v roce 2014 vytvořila Evropský vězeňský informační systém (EPIS) s cílem zvýšit transparentnost, vytvářet sítě a sdílet osvědčené postupy mezi evropskými vězeňskými správami.²²

Podstatou současné Koncepce vězeňství do roku 2025, která byla přijata v roce 2016, je vytvoření dohledu nad cestou odsouzeného do vězení a zpět, včetně vytvoření vzdělávacího a pracovního plánu ve věznici, a pomoci se začleněním propuštěného zpátky do společnosti.²³ Koncepce je primárně zaměřena na zlepšení stavu a dosažení konkrétních specifických cílů ve všech devíti plánovaných okruzích působení, které jsou:

- a) Zaměstnávání vězňů
- b) Zdravotnictví ve věznicích
- c) Vzdělávání
- d) Programy zacházení a SARPO
- e) Legislativní změny v oblasti vězeňství
- f) Řešení problematiky drog a ostatních návykových látek
- g) Financování vězeňství
- h) Resocializace propuštěných vězňů, návaznost na prevenci a postpěči
- i) Bezpečnost ve věznicích.²⁴

²¹ MAREŠOVÁ, A. a kol., *Výkon nepodmíněného trestu o. s. – kriminologická analýza*. 2016, str. 57

²² European Commission, *EuroPris (online)*. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/content_europris-558--maximize-en.do

²³ MAREŠOVÁ, A. a kol., *Výkon nepodmíněného trestu o. s. – kriminologická analýza*. 2016, str. 58

²⁴ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 4

3.3 Hospodaření vězeňské služby České republiky

VS ČR jakožto organizační složka státu a samostatná účetní jednotka financuje svoji činnost ze svého rozpočtu. Tento rozpočet každoročně sestavuje GŘ VS ČR a je součástí tzv. kapitoly státního rozpočtu č. 336 – Ministerstva spravedlnosti ČR.²⁵

3.3.1 Přehled příjmů a výdajů v letech 2015 – 2019

Výdaje VS ČR za poslední roky výrazně převyšují příjmy, což dlouhodobě vede k zápornému výsledku hospodaření. Současně však vzrůstá hodnota svěřeného majetku, se kterým je VS ČR oprávněna hospodařit.²⁶

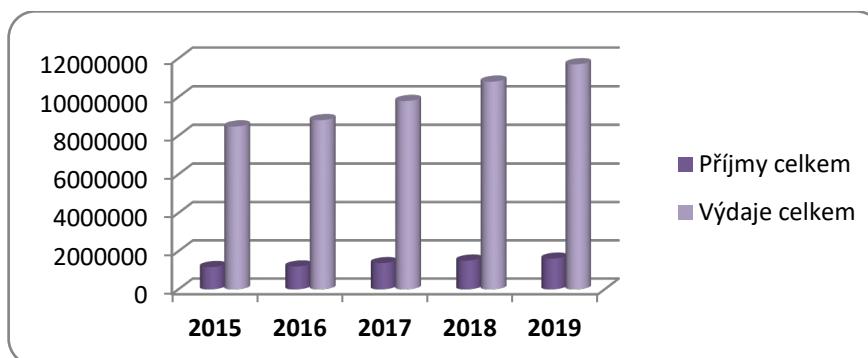
Příjmy VS ČR tvoří daňové a nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté dotace. Největší část příjmů je tvořena příjmy ze státního rozpočtu. Výdaje se dělí na běžné a kapitálové.

Tabulka 1: Přehled příjmů a výdajů VS ČR v období 2015 – 2019 v mil Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
Příjmy celkem	1.172	1.201	1.377	1.512	1.613
Výdaje celkem	8.480	8.808	9.799	10.799	11.700
Výsledek hospodaření	-7.438	-7.846	-8.348	-9.029	-9.942

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistické ročenky za 2015 – 2019, 2021²⁷

Obrázek 2: Přehled příjmů a výdajů VS ČR v období 2015 – 2019 v mil Kč

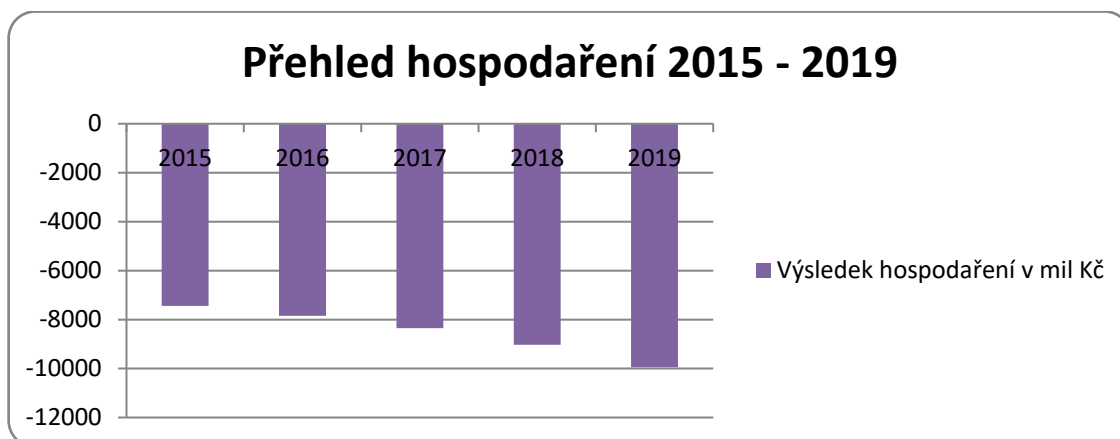
Zdroj: GŘ VS ČR, Statistické ročenky za 2015 – 2019, 2021

²⁵ Ministerstvo financí ČR Praha, *Monitor – kompletní přehled veřejných financí (online)*. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00212423/prehled?rad=t&obdobi=2010>

²⁶ ČR Nejvyšší kontrolní úřad, *NKÚ – kontrola hospodaření VS ČR, Nejvyšší kontrolní úřad (online)*. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/kontrola/analyzy/doplujici-informace-ka-19-07-final.pdf>

²⁷ GŘ VS ČR, *Statistické ročenky pro 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

Obrázek 3: Přehled hospodaření VS ČR v období 2015 – 2019 v mil Kč

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistické ročenky za 2015 – 2019, 2021

3.3.2 Příjmy a jejich vývoj

Daňové příjmy zahrnují příjmy ze správních poplatků, z pojistného na důchodové pojištění, z pojistného na nemocenské pojištění a z příspěvku na politiku zaměstnanosti. Nedaňové příjmy tvoří příjmy z vlastní činnosti, příjmy z pronájmu majetku a ostatní nedaňové příjmy, kam patří zejména náklady výkonu trestu, pohledávky za vězňenými osobami, pohledávky za bývalými vězňenými osobami a platby od zdravotních pojišťoven. Povinnost hradit náklady na výkon trestu (dále jen „VT“), jako jsou např. náklady na zdravotní služby, je upravena v ZVTOS. Kapitálové příjmy zahrnují příjmy z odprodeje nepotřebného majetku jako je např. prodej vyřazených vozidel.²⁸

Tabulka 2: Přehled příjmů za období 2015 - 2019 v Kč

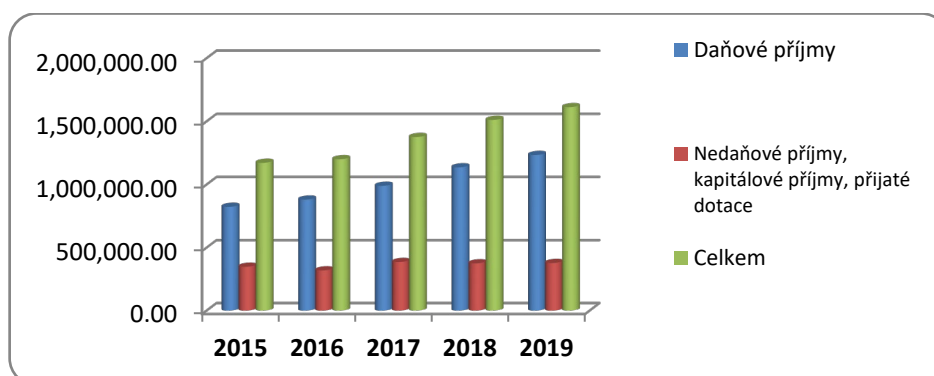
	2015	2016	2017	2018	2019
Daňové příjmy	824 013,87	881 277,61	990 369,74	1 136 534,56	1 234 509,14
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy, přijaté dotace	348 467,43	319 650,71	386 413,91	375 598,12	378 531,93
Celkem	1 172 481,30	1 200 928,32	1 376 783,65	1 512 132,68	1 613 041,07

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistické ročenky za 2015 – 2019, 2021²⁹

²⁸ GŘ VS ČR, *Statistická ročenka Vězeňské služby ČR 2019 (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>, str. 48

²⁹ GŘ VS ČR, *Statistické ročenky pro 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

Obrázek 4: Přehled příjmů za období 2015 - 2019 v Kč

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistické ročenky za 2015 – 2019, 2021

Z přehledu příjmů za období 2015 – 2019 je patrné, že celkové příjmy se každoročně zvyšují, a to v závislosti na zvyšujících se daňových příjmech. Je tedy v zájmu VS ČR navýšit nedaňové příjmy, což lze zajistit mj. zisky plynoucích z vlastní hospodářské činnosti. Činnost provozoven SHČ je třeba hodnotit jednoznačně pozitivně a do budoucna jejich rozvoj rozšiřovat, a to nejenom z hlediska finančního, ale též jako významný přínos zvyšování zaměstnanosti vězňených osob. Nelze však pominout fakt, že pro financování pozitivních změn v oblasti českého vězeňství je stěžejní využívání finančních prostředků i ze strukturálních fondů Evropské unie, či Norských a dalších fondů.³⁰ Např. v loňském roce byla zahájena realizace projektu ve spolupráci s Norskými fondy s rozpočtem na více než 40 mil. Kč.³¹

3.3.3 Výdaje a jejich vývoj

Běžné výdaje zahrnují platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci, dále pojistné placené zaměstnavatelem, mzdové náhrady, náhrady mezd v době nemoci, převod Fondu kulturních a sociálních potřeb, ostatní věcné výdaje včetně běžných výdajů programového financování, důchody a ostatní sociální dávky, dále výdaje na program protidrogové politiky a program sociální prevence a prevence kriminality. Kapitálové výdaje jsou tvořeny ze systémově a individuálně určených výdajů.³²

³⁰ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 137

³¹ Czech Republic Justice 2014-2021, *Programme Agreement (online)*. Dostupné z: <https://eeagrants.org/sites/default/files/resources/Czech%20Republic%20Justice%202014-2021%20%E2%80%93%20Programme%20agreement.pdf>

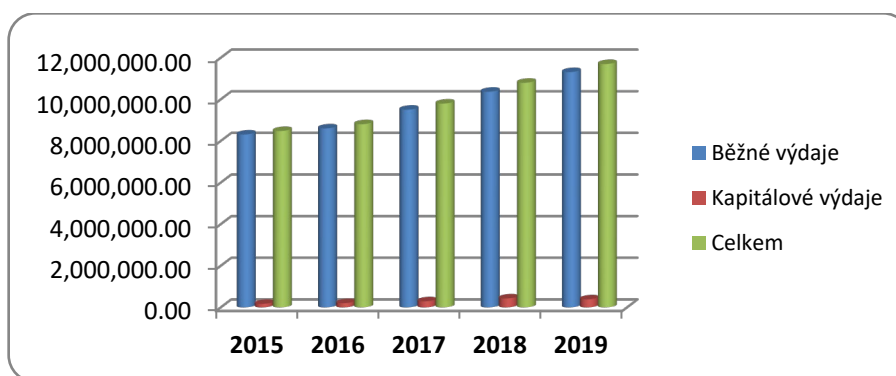
³² GŘ VS ČR, *Statistická ročenka Vězeňské služby ČR 2019 (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>, str. 49

Tabulka 3: Přehled výdajů za období 2015 - 2019 v Kč

	2015	2016	2017	2018	2019
Běžné výdaje	8 310 888,80	8 604 483,76	9 504 166,58	10 367 043,55	11 311 791,74
Kapitálové výdaje	169 301,94	203 202,93	294 512,59	432 285,48	387 883,01
Celkem	8 480 190,74	8 807 686,69	9 798 679,17	10 799 329,03	11 699 674,75

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistické ročenky 2015 – 2019, 2021

Obrázek 5: Přehled výdajů za období 2015 - 2019 v Kč

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistické ročenky 2015 – 2019, 2021³³

Tak jako příjmy, i výdaje VS ČR se každoročně zvyšují, což je z přehledu výdajů za období 2015 – 2019 zcela evidentní, stejně tak jako z přehledu hospodaření za poslední roky, kdy VS hospodaří se ztrátou a z toho důvodu jsou věznice závislé na čerpání financí ze státního rozpočtu. Je zřejmé, že bez zajištění dostatečných finančních zdrojů nelze uskutečnit ani sebelepší záměry rozvoje vězeňství. Je tedy patrné, že zvyšující se finanční náklady na zajišťování řádného výkonu trestu odnětí svobody přináší především růst vězeňské populace a s tím spojené výdaje na běžný provoz věznic, neboť náklady na platy zaměstnanců činí jednu z největších položek výdajů. Ačkoli je VTOS ze své povahy trest nejpřísnější, pro společnost také finančně nejnákladnější.³⁴

³³ GŘ VS ČR, *Statistické ročenky pro 2015, 2016, 2017, 2018, 2019 (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

³⁴ MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 135

3.4 Věznice Valdice

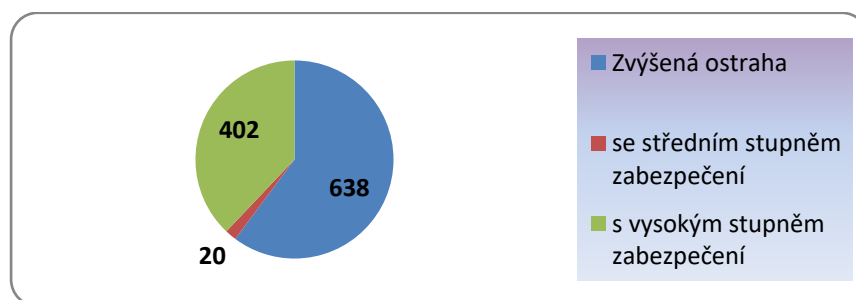
Objekt valdické věznice se nachází přibližně 3 kilometry od východočeského města Jičín. Věznice Valdice je profilována jako věznice pro VTOS odsouzených se zvýšenou ostrahou a ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení. Jsou zde umístováni odsouzení muži s delšími tresty, odsouzení k doživotnímu trestu, recidivisté a jinak nebezpeční odsouzení. Kapacita věznice je 1100 míst a všichni odsouzení jsou ubytováni s ohledem na rozdělení jednotlivých typů profilace VTOS v pěti ubytovnách. Dále je zde zřízen nástupní oddíl, výstupní oddíl, krizový oddíl a specializovaný oddíl pro odsouzené s poruchou osobnosti a chování, způsobenou požíváním psychotropních látek. K poskytnutí nezbytné zdravotní péče odsouzeným slouží ošetrovna s lékařským personálem, a to včetně lůžkové části.³⁵

Tabulka 4: Počet odsouzených osob ve Věznici Valdice k 1.1.2021

	Zvýšená ostraha	se středním stupněm zabezpečení	s vysokým stupněm zabezpečení	Celkem
Ostraha	x	20	402	422
Zvýšená ostraha	622	x	x	622
Doživotně odsouzení	16	x	0	16
Celkem	638	20	402	1060

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, 2021

Obrázek 6: Přehled odsouzených osob ve Věznici Valdice k 1.1.2021

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, 2021

³⁵ VS ČR Věznice Valdice, *O nás (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/veznice-valdice/o-nas/>

3.4.1 Vývoj a historie Věznice Valdice

Věznice Valdice je situována v objektu dřívějšího kartuziánského kláštera, který založil v letech 1627 Albrecht Václav Eusebius z Valdštejna. Kartouza začala být jako věznice využívána až v roce 1857. V dobách monarchie prošla trestnice rozsáhlými stavebními úpravami. V meziválečné době, za éry první republiky, prošla velkými změnami v souvislosti se systémem vězeňství. V roce 1952 se pak Valdice stávají nejdůležitějším trestním ústavem v českých krajích, a to až do roku 1990, kdy v tomto období byl zaznamenán absolutně největší počet vězňů, a to více jak 2700. Po revoluci v roce 1989 a následné amnestii a novele trestního zákona v roce 1990, klesl počet vězňů na cca 470.³⁶ V posledních letech se však počet vězňů, umístěných ve Valdicích, v nejstarší státní věznici v Česku, pohybuje kolem jednoho tisíce. Aktuální fotografie věznice a fotografie z věznice v minulých letech jsou zobrazeny v příloze B.

3.4.2 Organizační struktura Věznice Valdice

V čele věznice je ředitel věznice (dále jen „ŘV“), jehož jmenuje generální ředitel VS ČR, a který odpovídá za dodržování právních předpisů týkajících se organizace a řízení věznice.³⁷ ŘV koordinuje činnost svých zástupců (služebního a civilního) a vedoucích jednotlivých oddělení a v rozsahu svých pravomocí vydává rozkazy a pokyny a za věznici činí ty právní úkony, které nespádají do výlučné pravomoci ministra spravedlnosti nebo generálního ředitele, a to v rozsahu stanoveném vnitřním předpisem. V době jeho nepřítomnosti ho zastupuje 1. zástupce ředitele věznice. Organizační struktura věznice Valdice je zobrazena v příloze C.

³⁶ JOHN R., *Věznice Valdice v proměnách času*. 2012, str. 7, 11, 19, 39, 61, 73

³⁷ § 1, odst. 4 zák. č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, v platném znění

3.5 Správní činnost Věznice Valdice

Správní činnost věznice zajišťuje správní oddělení (dále jen „SO“), resp. zaměstnanci SO, kteří plní praktické úkoly při zajišťování všeobecné administrativy VS. Činnost SO VS ČR se řídí nařízením generálního ředitele (NGŘ) VS ČR č. 25/2015 Sb., o činnostech při správě evidence vězněných osob, kterým se stanoví podrobnosti ke správním činnostem při vedení evidence uvězněných osob, k zásadám ochrany zpracovávaných osobních údajů a k poskytování údajů z evidence uvězněných osob. Mezi důležité činnosti SO věznice spadá agenda týkající se spisové služby, a to zejména organizovat a řídit práci spojenou s tvorbou, označováním, evidováním, schvalováním, vyřizováním, včasným doručováním a oběhem písemností mezi jednotlivými odděleními věznice a s orgány a institucemi mimo věznici.³⁸ Dále pak vést statistiku, evidenci razítek a pečetidel, vést spisovnu věznice, provádět skartaci a archivaci osobních spisů a dokumentů.³⁹

3.5.1 Spisová a archivní služba

Spisovou službou se rozumí zajištění odborné správy dokumentů doručených i dokumentů vzniklých z činnosti původce, popř. z činnosti jeho právních předchůdců, zahrnující jejich řádný příjem, evidence, rozdělování, oběh, vyřizování, vyhotovování, podepisování, odesílání, ukládání a vyřazování ve skartačním řízení, a to včetně kontroly těchto činností. Je jedním z významných procesů v podniku.⁴⁰ Spisová služba je definována základním zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Jednotlivé části výkonu spisové služby upravuje Vyhláška ministerstva vnitra č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby, ve znění poslední úpravy a dále Vyhláška ministerstva vnitra č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. Vyřizování dokumentů má poté přímou vazbu na zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění.

³⁸ § 2 NGR č. 4/2004 Sb., o vedení všeobecné administrativy

³⁹ § 99 NGR č. 4/2004 Sb., o vedení všeobecné administrativy

⁴⁰ KRÍŽ, J., *Řízení administrativních a správních procesů*. 2012, str. 3

Výkonem spisové služby se rozumí zajištění odborné správy dokumentů vzniklých z činnosti původce, popř. z činnosti jeho právních předchůdců, zahrnující jejich řádný příjem, evidenci, rozdělování, oběh, vyřizování, vyhotovování, podepisování, odesílání, ukládání a vyřazování ve skartačním řízení, a to včetně kontroly těchto činností.⁴¹ Dohled nad výkonem spisové služby, metodické řízení a kontrolu provádí Ministerstvo vnitra, Národní archiv Praha a státní oblastní archivy podle své územní působnosti.⁴²

S výkonem spisové služby úzce souvisí skartační a archivační řízení. Účelem skartačního řízení je vyřazení (skartace) všech nepotřebných písemností pro činnost VS. K vyřazení těchto písemností jmenuje ŘV komisi, která řídí, organizuje a kontroluje průběh celého skartačního řízení.⁴³ Písemnosti, které mají trvalou hodnotu, např. vzhledem ke svému historickému, ekonomickému či kulturnímu významu, jsou nazývány „archiváliemi“, tyto zůstávají uloženy v Archivu VS ČR a nejsou určeny ke zničení.⁴⁴ Na toto řízení dohlíží odbor správní GŘVVS ČR, za spolupráce Archivu VS ČR.

3.5.2 Svobodný přístup k informacím

Pravidla pro poskytování informací a podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím, s ohledem na příslušné předpisy Evropské unie, upravuje zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.⁴⁵ VS ČR je tzv. povinným subjektem, který má povinnost poskytovat informace vztahující se k její působnosti.⁴⁶ Postup organizačních jednotek VS ČR při poskytování informací dle tohoto zákona je upraven nařízením generálního ředitele (NGŘ) VS ČR č. 80/2010 Sb., o poskytování informací, ve znění nařízení č. 22/2015. Právem na informace se zabývají také některé další dokumenty Rady Evropy, které jsou ve vztahu k české legislativě ovšem jen doporučující povahy. Právo na informace v současné právní legislativě je obsaženo v Listině základních práv a svobod (dále jen „LPS“). LPS mj. stanoví, že státní orgány jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti, kde podmínky a provedení jsou stanoveny zákonem.⁴⁷

⁴¹ § 2 zák. č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění

⁴² § 71 zák. č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, v platném znění

⁴³ § 72 NGŘ č. 4/2004 Sb., o vedení všeobecné administrativy

⁴⁴ § 75 NGŘ č. 4/2004 Sb., o vedení všeobecné administrativy

⁴⁵ § 1 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění

⁴⁶ § 2 zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění

⁴⁷ HENDRYCH A KOL., *Správní právo*. 2006, str. 765

Žádosti o informace lze podat ústně, a to osobně na podatelně nebo písemně, a to elektronicky či prostřednictvím datové schránky nebo zveřejňováním informací. Ve smyslu zákona nejsou považovány ty žádosti, které jsou podány elektronicky na e-mail organizační jednotky VS ČR nebo na e-mail konkrétního zaměstnance či příslušníka VS ČR.⁴⁸ Žádost o poskytnutí informace dle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím tak, jak je zobrazena v příloze D, také neslouží k poskytování informací o vězněných osobách. Za rok 2019 bylo VS ČR podáno 236 žádostí,⁴⁹ z toho 22 žádostí bylo postoupeno Věznicí Valdice k přímému vyřízení.

Mezi nejčastější žádosti o informace směřující vězeňské službě lze uvést např., zda je hledaná osoba uvězněna, kde je vězněná osoba konkrétně umístěna, jak lze kontaktovat osobu, o které je známo, že je ve VTOS, kdy bude konkrétní osoba propuštěna, zda lze zjistit, že vězněná osoba zemřela nebo co udělat proto, aby odsouzený cizinec vykonával trest ve své rodné zemi, apod.⁵⁰

3.5.3 Mezinárodní justiční spolupráce

Postupy justičních, ústředních a jiných orgánů činných v oblasti mezinárodní justiční spolupráce ve věcech trestních, upravuje s účinností od 1.1.2014, zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních.⁵¹ Tento institut upravuje spolupráci států nejen při soudních řízeních, jako je např. vydání či předání odsouzené osoby nebo převzetí trestního řízení, ale také při uznávání a výkonu rozhodnutí jednotlivých států v civilních a trestních věcech.⁵²

Počátky mezinárodní justiční spolupráce sahají již do období po druhé světové válce, a to zejména formou mezinárodních smluv. Za nejvýznamnější právní dokument je považována Schengenská dohoda (1985), zásadní změnu v této oblasti přináší Maastrichtská smlouva (1993). Niceská smlouva (2001) je další dokument s právní silou rovnající se zakládajícím smlouvám, kterou bylo nutné přijmout vzhledem k průběžnému

⁴⁸ GŘ VS ČR, *Obecné informace (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/svobodny-pristup-k-informacim/obecne-informace/>

⁴⁹ GŘ VS ČR, *Výroční zpráva za rok 2019 o poskytování informací dle zák. č. 106/1999 Sb., (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/wp-content/uploads/2020/05/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-za-rok-2019.pdf>

⁵⁰ GŘ VS ČR, *Nejčastější dotazy z oblasti evidence vězňů (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/nejcastejsi-dotazy/nejcastejsi-dotazy-z-oblasti-evidence-veznu/>

⁵¹ § 1 zák. č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních, v platném znění

⁵² Council of Europe, *Extradition – country information (online)*. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/extradition-country-information>

rozšiřování Evropské unie (dále jen EU).⁵³ Přesný rámec spolupráce však jasně vymezuje až Lisabonská smlouva (2007). Dosavadní právní úpravu však rozvíjí a upřesňuje a jednotlivé formy mezinárodní justiční spolupráce vymezuje část třetí, ustanovení § 39 až § 144 zák. č. 104/2013 Sb.

V souladu s nařízením NGR č. 25/2015 je podáván návrh na každého odsouzeného cizince na předání do domovského státu bezprostředně po jeho umístění do výkonu trestu. Odpovědným ústředním orgánem v procesu extradice je Ministerstvo spravedlnosti ČR.⁵⁴ Podle státní příslušnosti odsouzeného cizince je zjišťováno, zda příslušný stát podepsal a ratifikoval dohodu o vydání, tzv. European Convention on Extradition.⁵⁵ V rámci členských států EU se předávání odsouzených cizinců řídí tzv. Rámcovým rozhodnutím Rady 2008/909/SVV ze dne 27.11.2008, o uplatňování zásady vzájemného uznávání rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, za účelem jejich výkonu v Evropské unii.⁵⁶ Předávání odsouzených osob mimo členské státy EU je upraveno v řadě mezinárodních smluv, zejména pak v Úmluvě o předávání odsouzených osob z 21. března 1983, podepsané ve Štrasburku, v ČR publikována pod č. 553/1992 Sb.⁵⁷

Přehled státní příslušnosti odsouzených cizinců ve VTOS ve Věznici Valdice je zobrazen v příloze E.

Tabulka 5: Počet odsouzených dle nařízeného typu věznice 2017 - 2019

Stav k 31. 12.	S ostrahou		Se zvýšenou ostrahou		Mladiství		Celkem
	stav	%	stav	%	stav	%	
2017	19 203	94,73%	1 002	4,94%	66	0,33%	20 271
2018	18 577	94,41%	1 044	5,31%	56	0,28%	19 677
2019	17 969	93,81%	1 135	5,93%	51	0,27%	19 155

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistická ročenka za rok 2019, 2021

⁵³ Europea Union, *Treaty of Nice amending the Treaty of European Union (online)*. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/nice/sign>

⁵⁴ Council of Europe, *Czech Republic – national procedures for extradition (online)*. Dostupné z: [0900001680089b2f \(coe.int\)](http://0900001680089b2f(coe.int))

⁵⁵ Council of Europe, *Chart of signatures and ratifications of Treaty (online)*. Dostupné z: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/024/signatures?p_auth=Ge46PnLa

⁵⁶ EUR – Lex, Council Framework Decision 2008/909/JHA (online). Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008F0909&qid=1612882278128&from=CS>

⁵⁷ SAMKOVÁ J., *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech*. 2014, str. 16

3.6 Činnost zaměstnanců správního oddělení Věznice Valdice

SO Věznice Valdice zabezpečuje podmínky pro plnění úkolů věznice na úsecích všeobecné i vězeňské administrativy, na čemž se momentálně podílí celkem devět civilních zaměstnanců. SO administrativně zajišťuje přijímání, přemísťování a propuštění vězňů, připravuje a plánuje dálkové eskorty a zajišťuje předvádění vězňů k soudnímu jednání prostřednictvím videokonference. Dále přijímá, odesílá a zpracovává evidenci a ukládání administrativních dokumentů, na jejichž základě je omezována osobní svoboda odsouzených osob. Komunikuje se soudy a příslušnými orgány, kdy provádí kontrolu všech dokumentů mající vliv na délku trestů, ujednání trestů či způsobu propuštění vězňů, stanovuje konce trestů a dat podmíněného propuštění. K činnostem tohoto oddělení patří také příprava veřejných zasedání ve věznici, příprava dokladů týkající se procesu vnitřní diference, příprava skartačního a archivačního řízení a v neposlední řadě neméně důležitá činnost jako je příjem a odesílání úřední korespondence věznice, zajištění korespondence a balíků odsouzených osob a úzká spolupráce s Českou poštou.

Z osobní zkušenosti je autorce známo, že na chodu činnosti SO se podílí celkem devět zaměstnanců, kteří jsou u VS ČR v pracovním poměru. Vedoucí oddělení je zařazen na pracovní pozici Referent společné státní správy a samosprávy, dva zaměstnanci pracují na pozici Administrativní a spisový pracovník a šest zaměstnanců na pozici Referent správy vězeňství. Číslo a název povolání je stanoveno dle přílohy k Nařízení vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě, do kterého je konkrétní zaměstnanec zařazen.

3.6.1 Referent společné státní správy a samosprávy

Vedoucí SO pracuje na pozici Referent společné státní správy a samosprávy, který oddělení přímo řídí a odpovídá za činnost svých podřízených pracovníků, za jejich odbornou přípravu a vzdělávání, kontroluje veškeré úseky a provádí a dohlíží na dodržování předpisů Bezpečnosti a ochrany zdraví a Požární ochrany.

Provádí posuzovací, konzultační a poradenskou činnost v oboru státní správy, zajišťuje analytické, konzultační, kontrolní a jiné systémové činnosti v oborech a systémech zasahujících do různých věcných a právních oblastí a zajišťuje úkoly související s činností správního oddělení uložené GŘ VS ČR.

Zabezpečuje součinnost s jednotlivými odděleními věznice a referáty v oblasti administrativně právní, tzn., že poskytuje metodickou pomoc k plnění vydaných předpisů a norem, především předpisů o vedení všeobecné administrativy a zabezpečuje, aby nedošlo při činnosti SO k úniku utajovaných skutečností v souvislosti s povinností mlčenlivosti před nepovolanými osobami a aby mohly být zjištěny příčiny a osoby, odpovědné za únik utajovaných skutečností.

Vedoucí oddělení vypracovává zápisy a závěry z operativních porad a shromáždění vedoucích oddělení, odpovídá na závažná dožádání, týkající se správní činnosti, jako je např. rehabilitace vězňů či úmrtí vězňů, řídí pracovní činnosti při archivačním a skartačním řízení osobních spisů, zdravotní dokumentace, písemností, knih a dalších materiálů ve věznici. Zodpovídá za zpřístupnění a provoz datové schránky ve věznici, komplexně zajišťuje přípravu a realizaci správních rozhodnutí a nařízení v oblasti VS ČR v rámci věznice (amnestie, volby, sčítání lidu, státní občanství, aj.), vyplývajících z obecně právních předpisů a kontroluje vkládání určených dat a informací do programu Vězeňský informační systém (dále jen „VIS“) a Elektronické trestní řízení (dále jen „ETR“), kde provádí případné opravy.

Dále kontroluje provádění stanovených úkonů souvisejících s vyhoštěním cizinců a předáním cizinců k dalšímu výkonu trestu mimo ČR a provádění stanovených úkonů souvisejících s řízením o azyl odsouzených cizinců. Zabezpečuje, aby ve výkonu trestu byly drženy osoby jen na základě příslušného rozhodnutí oprávněných orgánů činných v trestním řízení. Provádí kontrolu osobních spisů nově přijatých osob do VTOS, a to z hlediska úplnosti a správnosti dokladů, na jejichž základě je omezena osobní svoboda.

Dále provádí kontrolu nových výpočtů konců trestů po uložení dalších trestů, po různých zápočtech vazby a trestu, po přerušení trestu soudem, po dopadení na útěku, různých opravách, apod. a provádí kontrolu úplnosti a správnosti dokladů, na jejichž základě jsou odsouzení propouštěni z VTOS a provádí jejich poučení a předání dokladů.⁵⁸

3.6.2 Administrativní a spisový pracovník

Administrativní a spisový pracovník kompletně zajišťuje spisovou službu a předarchivní péči o dokumenty zahrnující utajované informace a údaje chráněné podle

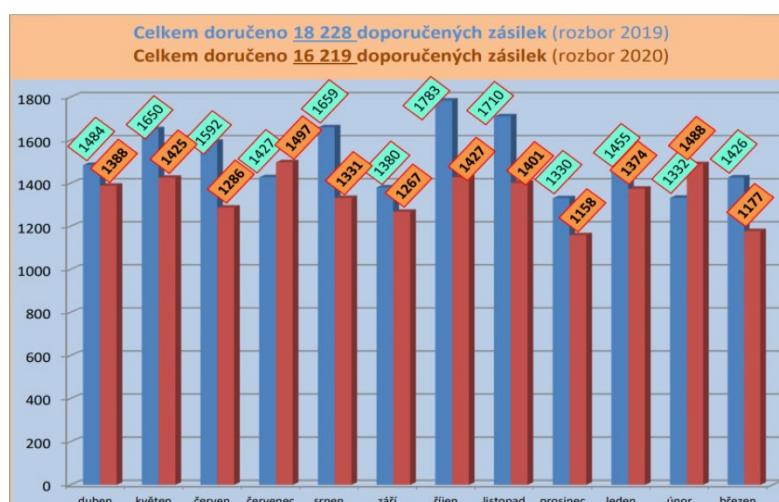
⁵⁸ Popis pracovní činnosti zaměstnance v pracovním poměru k VS ČR, interní dokument Věznice Valdice

příslušných právních předpisů a zodpovídá za chod podatelny Věznice Valdice, tzn., že zajišťuje příjem, rozdělování, evidenci a odesílání dokumentů a zásilek. Denně provádí příjem a distribuci poštovních a balíkových zásilek pro věznicí a pro odsouzené osoby a zajišťuje zaevidování a předání poštovních a balíkových zásilek určených k odeslání na České poště.

Doručené dokumenty v ETR předává k vyřízení kompetentním vedoucím příslušníkům nebo vedoucím zaměstnancům anebo jim pověřeným osobám, dokumenty doručované v analogové podobě zapisuje do doručovacích knih jednotlivých oddělení a dále připravuje a selektuje úřední poštu pro ŘV. Doručenou úřední korespondenci pro odsouzené osoby eviduje ve VIS. U odesílaných doporučených zásilek věznice zároveň České poště předává Elektronický podací arch, v případě odesílané doporučené korespondence odsouzených osob pak podací lístky.

Dále vyřizuje žádosti od soudů, státních zastupitelství či policie aj. o předvedení odsouzených osob k soudním jednáním či výslechům probíhajících přímo ve věznici. Odpovídá za činnost a využití přístroje fax a zpracovává skartační seznamy dokumentů a knih určených ke skartaci a archivaci. V odůvodněných případech, na požádání, provádí autorizované konverze z moci úřední. Veškerou tuto činnost vykonávají dvě pracovnice, které se vzájemně zastupují tak, aby chod podatelny věznice byl neustále zajištěn.⁵⁹

Obrázek 7: Přehled doporučených zásilek pro odsouzené za duben 2019 až březen 2020

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, Prezentace Rozbor činnosti správního oddělení, duben 2020

⁵⁹ Popis pracovní činnosti zaměstnance v pracovním poměru k VS ČR, interní dokument Věznice Valdice

3.6.3 Referent správy vězeňství

Veškeré činnosti pracovníků na pozici Referent správy vězeňství jsou rozděleny do systematických úseků tak, aby byl vždy zajištěn řádný chod věznice. Jednotlivé úseky zajišťují vždy dva pracovníci tak, aby nebyla omezena běžná činnost SO a zároveň jsou tyto dva pracovníci vzájemně zastupitelní. Činnost SO ve Věznici Valdice lze tedy rozdělit na další 3 úseky, kromě již výše zmíněného vedoucího SO a podatelny věznice.

Referent správy vězeňství na úseku 1 samostatně zajišťuje odborné agendy VS podle právních předpisů upravujících VTOS a odpovídá za jejich dodržování a dále samostatně vykonává úkony při výkonu působnosti VS v oblasti zabezpečení práv vězněných osob. Vede agendu osobních spisů a agendu eskort. Při eskortování odsouzených osob komplexně zajišťuje plnění daných úkolů před i po samotné realizaci eskorty, kdy vyřizuje žádosti o provedení eskort, plánuje termíny realizace a následně zpracovává eskortní příkazy k provedení eskorty. Při plánování eskort spolupracuje s dispečerem GŘ VS ČR.

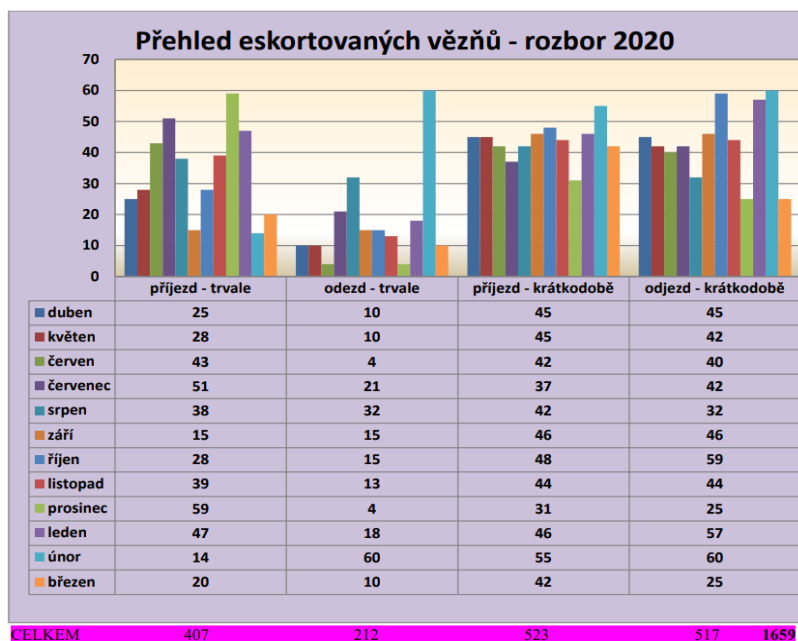
Zajišťuje ucelenou odbornou agendu k realizaci vyhoštění, vydání a předání cizinců z ČR, tzn. zpracování návrhů k předání odsouzených osob do domovského státu, zpracování stanovených protokolů, včasné vystavení náhradních cestovních dokladů, přemístění do příslušné vazební věznice atd., kdy v tomto spolupracuje s Ředitelstvím služby cizinecké policie (dále jen „ŘSCP“) a správním odborem GŘ VS ČR. V případě realizace vydávací či vyhošťovací vazby spolupracuje s konkrétním soudem. Odpovídá za agendu osobních dokladů, vede evidenci o zapůjčování osobních dokladů určeným pracovníkům věznice. Provádí průběžné kontroly fyzického stavu těchto dokladů se zápisy v osobním spise a v evidenci vězňů v programu VIS.

Před propuštěním odsouzeného z VTOS zajišťuje a zpracovává veškeré potřebné dokumenty a úkony ve VIS, po propuštění zajišťuje konečnou kompletaci osobního spisu a především zpracovává hlášení pro příslušné soudy a státní orgány. V případě nadcházejícího propuštění cizince informuje ŘSCP o jeho blížícím se propuštění. V případě nařízeného dalšího trestu odsouzeného provádí převod do tohoto trestu a s ním spojené úkony v programu VIS a ETR.

Vede agendu archivovaných osobních spisů propuštěných odsouzených ve spisovně SO a evidenci zapůjčování osobních spisů ze spisovny věznice pro potřeby GŘ VS ČR, soudů, státních zastupitelství či jiných věznic. Dále vede evidenci odsouzených, kteří jsou účastníky řízení o udělení azylu a tuto problematiku konzultuje s odborem azylové

a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR. V neposlední řadě odpovídá za realizaci skartace a archivace osobních spisů odsouzených, kdy zajišťuje její přípravu a průběh.⁶⁰

Obrázek 8: Přehled eskortovaných vězňů za duben 2019 až březen 2020

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, Prezentace Rozbor činnosti správního oddělení, duben 2020

Referent správy vězeňství na úseku 2 samostatně a komplexně zajišťuje veškerou evidenci týkající se ochranného léčení všeho druhu, tzn., že kontroluje stav absolvování ústavního ochranného léčení odsouzené osoby při nástupu trestu, v jeho průběhu a po ukončení VTOS. Zajišťuje přijetí odsouzených k ústavnímu léčení po ukončení VTOS do konkrétní léčebny ve spolupráci se soudy a spádovými léčebnami a o odsouzených, kteří nevykonali ochranné léčení ve VTOS, zasílá oznámení soudům a odpovídá za jeho včasné odeslání. Vede evidenci k dožádání hodnocení na odsouzené od soudů, státních zastupitelství, policie a Ministerstva spravedlnosti, kdy zpracovává čistopisy těchto hodnocení, posudků a charakteristik na odsouzené osoby.

Komplexně zajišťuje vyřizování žádostí, které se týkají problematiky milostí, upuštění od zbytku trestu, ujednacení a dále žádostí od soudů, které se týkají problematiky přerazování odsouzených do věznic jiného typu nebo podmíněného propuštění a kontroluje dodržování stanovených lhůt k vyřízení těchto všech žádostí. K soudním jednáním

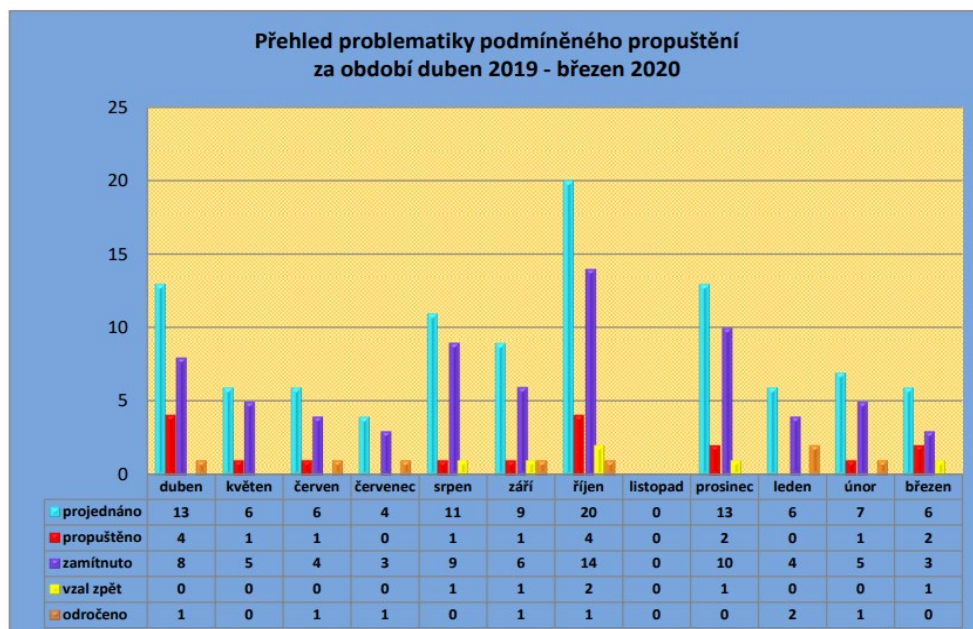
⁶⁰ Popis pracovní činnosti zaměstnance v pracovním poměru k VS ČR, interní dokument Věznice Valdice

o podmíněném propuštění nebo přeražení odsouzených, která probíhají v soudní síni ve věznici, připravuje osobní spisy a provádí zápisy do pomocné evidence. Po ukončení těchto soudních jednání zodpovídá za zápis soudního rozhodnutí do programu VIS a založení originálu tohoto rozhodnutí do osobního spisu odsouzeného.

Dále zpracovává tzv. výstupní listiny, což je seznam odsouzených, kteří mají být v daném měsíci propuštěni na svobodu, kdy provádí průběžnou a závěrečnou kontrolu údajů s ostatními odděleními a zároveň komplexně zabezpečuje zpracování oznámení o nadcházejícím propuštění odsouzených z VTOS.

Komplexně zajišťuje veškerou agendu týkající se umísťování odsouzených do jednotlivých stupňů zabezpečení ve věznici s ostrahou a je členem a účastní se jednání odborné komise pro umísťování odsouzených do konkrétního oddělení, tzv. vnitřní diference. V rámci procesu vnitřní diference zakládá nové spisy v ETR a zpracovává tento proces ve VIS, konkrétní čísla spisů poté předkládá na jednání odborné komise a dále zodpovídá za postoupení těchto spisů do jiné věznice v případě přemístění odsouzených. V neposlední řadě vede evidenci velkých kulatých razítek se státním znakem, malých kulatých a záhlavních razítek a pečetidel.⁶¹

Obrázek 9: Přehled podmíněně propuštěných vězňů za duben 2019 až březen 2020

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, Presentace Rozbor činnosti správního oddělení, duben 2020

⁶¹ Popis pracovní činnosti zaměstnance v pracovním poměru k VS ČR, interní dokument Věznice Valdice

Referent správy vězeňství na úseku 3 provádí koordinaci činností a kontrolu v oblasti práv vězněných osob a při nařizování výkonu soudních rozhodnutí, rozhodnutí státních zastupitelství, rozhodnutí ministra spravedlnosti a prezidenta republiky podle právních předpisů upravujících VTOS. Provádí nové výpočty konců trestů, kdy zpracovává rozsudky a usnesení soudů, kterými je ukládán další trest odnětí svobody, změna konce trestu po přerušení trestu soudem, po dopadení na útěku nebo po zápočtech vazby a trestu a tyto údaje aktualizují v programu VIS.

Při podmíněném propuštění odsouzených provádí výpočty zbytků trestů a o tomto propuštění informuje Probační a mediační službu. Dále kontroluje správnost a úplnost údajů u nově přemístěných odsouzených do věznice, kdy tyto potřebné či chybějící dokumenty vyžaduje u příslušných soudů. Tuto celkovou kontrolu provádí i u spisů odsouzených, tedy odpovídá za správnost a úplnost těchto údajů vyznačených na každém osobním spisu odsouzené osoby. Na základě žádostí odsouzených týkajících se problematiky činnosti SO s nimi provádí pohovory.

Vede denní a týdenní stavy odsouzených osob, kdy denní stavy vězňů kontroluje s údaji v programu VIS a s oddělením vězeňské stráže věznice a týdenní stavy vězňů odesílá na správní odbor GR VS ČR a zároveň kontroluje odesílaná měsíční statistická hlášení o odsouzených.

Referent správy vězeňství, určený jako kontaktní osoba věznice, plní některé úkoly ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, zajišťuje zveřejňování a aktualizaci stanovených informací na informačním panelu a zajišťuje vypracování odpovědí na písemné či elektronicky zasláné žádosti o informace.⁶²

Z uvedených popisů pracovních činností zaměstnanců SO je patrné, že tato práce je velmi náročná, vyžaduje znalost moderní technologie, ale především přesnost a flexibilitu. Zároveň je vyžadována nutnost propojení všech pracovníků a spolupráce na oddělení, ale i mezi jednotlivými odděleními a samostatnými referáty věznice, a to vzhledem k vysokému počtu odsouzených osob a s tím souvisejícím rozsahem samotné činnosti.

⁶² Popis pracovní činnosti zaměstnance v pracovním poměru k VS ČR, interní dokument Věznice Valdice

4. Praktická část

Praktická část obsahuje případovou studii a analýzu dokumentů týkající se procesu vnitřního fungování VS, a to s ohledem na legislativní změny této problematiky od 1.10.2017. Byla provedena studie zejména právních předpisů, jako jsou zákony, vyhlášky a nařízení, vydaných před a po tomto datu, vztahujících se k systému vězeňství, VTOS a problematiky vnější a vnitřní diferenciací (dále jen „VD“).

4.1 Přehled základních pojmů

Podstatou VTOS je působit na odsouzené tak, aby snižovali nebezpečí recidivy svého kriminálního chování, chránit společnost před pachateli trestných činů a zabránit jim v dalším páchání trestné činnosti.⁶³ Z obecného hlediska je každý trest přímým důsledkem porušení nějaké normy, zvláště pak právní. Problém vnitřní a vnější diferenciací je pak součástí širší problematiky VTOS.⁶⁴

Tzv. vnější diferenciací věznic patří do oblasti všeobecné trestní politiky, kdy vězni jsou soudem určeni k výkonu trestu v určitém typu věznice. V českém vězeňství existovaly 3 tzv. Nápravně výchovné skupiny až do roku 1994, kdy došlo k jejich zrušení a k rozdělení na 4 typy věznic, v současné době zákon definuje pouze 2 základní typy. Podle zajištění bezpečnosti, rozsahu vnější ostrahy a uplatňování Programů zacházení (dále jen „PZ“) se věznice klasifikuje do vnějšího členění základních typů věznic. Před nabytím účinnosti novely trestního zákoníku to byly 4 základní typy věznic, a to s dohledem, s dozorem, s ostrahou a se zvýšenou ostrahou.

Na tuto základní vnější diferenciaci pak navazuje tzv. vnitřní diferenciací (VD), a to v podobě tří propustných skupin vnitřní diferenciací (dále jen „PSVD“). VD představuje rozdělení odsouzených uvnitř jednotlivých typů vnější diferenciací podle určitých kritérií stanovených ve vnitřním řádu věznice. Toto rozdělení je tvořeno tzv. „progresivním zvýhodňovacím systémem první, druhé a třetí diferenciací skupiny“.⁶⁵

Smyslem vnější a vnitřní diferenciací je tedy další možnost individualizace trestu pro pachatele, což je v evropském pojetí podstatou všeobecné penologické zásady a jehož účelem má být zejména oddělování odsouzených, kteří mají nepříznivý vliv na spoluvězně,

⁶³ § 1 odst. 2 zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

⁶⁴ TAMCHYNA M., *Psychologická problematika vnitřní diferenciací odsouzených*. 2006, str. 9

⁶⁵ MAREŠOVÁ, A. a kol., *Výkon nepodmíněného trestu o. s. – kriminologická analýza*. 2016, str. 15

at' už vzhledem ke své kriminální minulosti nebo špatnému charakteru. Dále vytváření skupin, které usnadní, používáním vhodných forem zacházení, resocializaci a v konečném důsledku nápravu a převýchovu odsouzeného.⁶⁶

4.2 Výkon trestu odnětí svobody před 1.10.2017

Podle ust. § 56 odst. 1 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění účinném před 1.10.2017 (dále jen „TZ“), se nepodmíněný trest odnětí svobody vykonává ve věznici s dohledem, dozorem, ostrahou a se zvýšenou ostrahou.

Rozdíly jednotlivých typů věznic byly především ve způsobu vnějšího střežení a zajištění bezpečnosti, kde ve věznici s dohledem a věznici s dozorem nebyly používány speciální stavebně technické prostředky ani ozbrojené strážce k zabránění útěkům odsouzených a odsouzení se zde pohybovali téměř bez omezení, zatímco ve věznici s ostrahou a se zvýšenou ostrahou tomu bylo právě naopak a pořádek zajišťovali ozbrojené strážce. Další odlišnosti byly např. v možnosti nosit vlastní oděv či v možnostech docházet na pracoviště mimo věznici.⁶⁷

Součástí výroku rozsudku, kterým byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody, je vždy rozhodnutí soudu o zařazení odsouzeného do konkrétního typu věznice. V případě, že se podmíněně propuštěný z VTOS neosvědčil, soud již nerozhodoval o zařazení, ale odsouzený pokračoval ve VTOS v tom typu věznice, do něhož byl zařazen nebo přeřazen před podmíněným propuštěním z výkonu tohoto trestu. Soud tedy rozhodoval nejen o zařazení osoby k VTOS do jednotlivých typů věznic, ale také o přeřazení do jiného typu věznice a podle ust. § 57 odst. 1 TZ, ve znění účinném před 1.10.2017, mohl tedy přeřadit odsouzeného během výkonu trestu do věznice jiného typu o jeden stupeň, a to na základě plnění jeho povinností, chování a realizaci programu zacházení.⁶⁸

Soud, podle ust. § 56 odst. 2 TZ, ve znění účinném před 1.10.2017, zařadil zpravidla do věznice:

- a) s dohledem odsouzeného, kterému byl uložen trest za přečin spáchaný z nedbalosti a který dosud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin,
- b) s dozorem odsouzeného, kterému byl uložen trest za přečin spáchaný z nedbalosti a který již byl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin, nebo

⁶⁶TAMCHYNA M., *Psychologická problematika vnitřní diferenciacce odsouzených*. 2006, str. 9

⁶⁷KUBALOVÁ, J., *Výkon trestu odnětí svobody v ČR*. 2013, str. 44

⁶⁸Tamtéž, str. 43

pachatele, kterému byl uložen trest za úmyslný trestný čin ve výměře nepřevyšující tři roky a který dosud nebyl ve výkonu trestu pro úmyslný trestný čin,

- c) s ostrahou odsouzeného, kterému byl uložen trest za úmyslný trestný čin a nejsou zároveň splněny podmínky pro umístění do věznice s dozorem, nebo se zvýšenou ostrahou, a který byl odsouzen pro přečin spáchaný z nedbalosti a nebyl zařazen do výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dohledem nebo s dozorem,
- d) se zvýšenou ostrahou odsouzeného, kterému byl uložen výjimečný trest, trest odnětí svobody za trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, kterému byl za zvlášť závažný zločin uložen trest odnětí svobody ve výměře nejméně osmi let, nebo který byl odsouzen za úmyslný trestný čin a v posledních pěti letech uprchl z vazby nebo z výkonu trestu.⁶⁹

V příloze F je zobrazeno členění odsouzených v jednotlivých typech věznice, vždy k 31.12., za roky 2014, 2015 a 2016.

Tabulka 6: Přehled o stavu odsouzených dle nařízeného typu věznice v letech 2006 – 2016

Stav k 31. 12.	S dohledem		S dozorem		S ostrahou		Se zvýšenou ostrahou		Mladiství		Celkem
	stav	%	stav	%	stav	%	stav	%	stav	%	
2006	540	3,3%	6 115	37,8%	8 253	51,0%	1 160	7,2%	111	0,7%	16 179
2007	485	2,9%	6 415	38,5%	8 465	50,9%	1 148	6,9%	134	0,8%	16 647
2008	509	2,8%	7 226	39,9%	9 041	50,0%	1 172	6,5%	152	0,8%	18 100
2009	581	3,0%	7 609	39,3%	9 787	50,5%	1 220	6,3%	174	0,9%	19 371
2010	655	3,4%	7 873	40,5%	9 534	49,0%	1 236	6,4%	151	0,8%	19 449
2011	714	3,5%	8 577	41,8%	9 899	48,2%	1 192	5,8%	159	0,8%	20 541
2012	664	3,3%	8 273	40,5%	10 225	50,1%	1 127	5,5%	140	0,7%	20 429
2013	324	2,27%	4 464	31,21%	8 362	58,47%	1 070	7,48%	81	0,57%	14 301
2014	414	2,52%	5 834	35,50%	9 059	55,13%	1 044	6,35%	82	0,50%	16 433
2015	512	2,72%	7 610	40,37%	9 590	50,88%	1 046	5,55%	92	0,49%	18 850
2016	651	3,18%	8 923	43,52%	9 832	47,96%	1 022	4,99%	73	0,36%	20 501

Zdroj: GŘ VS ČR, Statistická ročenka za rok 2016, 2017⁷⁰

4.2.1 Věznice typu s dohledem

Podle ust. § 51 Vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ŘVTOS“), ve znění účinném před

⁶⁹ § 56, odst. 2 zák. č. 40/2009, trestní zákoník, ve znění před 1.10.2017

⁷⁰ GŘ VS ČR, *Statistická ročenka za rok 2016 (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

1.10.2017, představovala věznice s dohledem nejmírnější režim VTOS a zachovávala odsouzenému relativně nejvíce volnosti. Do tohoto typu věznice bylo možno zařadit pachatele jakéhokoliv trestného činu spáchaného z nedbalosti, nikoliv však úmyslného přečinu či zločinu, tedy pachatele typově nejméně závažných trestných činů či pachatele nejméně narušené. Odsouzení se volně pohybovali v prostorách věznice a pracovali většinou na pracovištích, které byly umístěny mimo věznici. Na výkon jejich pracovních povinností dohlíželi vychovatelé, v mimopracovní době byly možnosti volného pohybu téměř bez omezení. O volném pohybu mimo věznici, i způsobu jeho realizace, rozhodoval ŘV. Ten mohl být povolen za účelem sportovních, výchovných či kulturních akcí nebo na bohoslužby či návštěvy zdravotnických a rehabilitačních zařízení, a to s doprovodem zaměstnance VS, popřípadě bez doprovodu. ŘV taktéž rozhodoval o dočasném opuštění věznice odsouzeným na dobu nejdéle 24 hodin, a to v souvislosti s návštěvou, v intervalu jednou za 2 týdny, standardní návštěvy odsouzených se zpravidla uskutečňovaly bez dozoru zaměstnance VS.⁷¹

4.2.2 Věznice typu s dozorem

Podle ust. § 52 ŘVTOS, ve znění účinném před 1.10.2017, byl pro věznici s dozorem stanoven přísnější režim. Vzhledem k zajištění vnitřní bezpečnosti a co do přísnosti režimu výkonu trestu, byl tento typ věznice určen zejména pro pachatele, kterému byl uložen relativně krátký nepodmíněný trest odnětí svobody a dosud nebyl ve VTOS pro úmyslný trestný čin. V prostorách věznice byl pohyb odsouzených zpravidla pod dohledem zaměstnance VS, volný pohyb měl pouze ten odsouzený, u kterého se dalo předpokládat, že toho nezneužije, a to na základě rozhodnutí ŘV. I v tomto typu věznice pracovali odsouzení na pracovištích mimo věznici, avšak dohled nad jejich pracovní činností byl podstatně frekventovanější, a to nejméně jednou za hodinu. Volný pohyb mimo věznici mohl tedy ŘV umožnit pouze v případě plnění pracovních povinností, nebo v případě návštěvy zdravotnického či rehabilitačního zařízení a pouze s doprovodem zaměstnance VS. S doprovodem bylo možné také organizovat sportovní, kulturní a výchovné akce mimo věznici a v mimopracovní době. Režimy návštěv či dočasné opuštění věznice

⁷¹ KUBALOVÁ, J., *Výkon trestu odnětí svobody v ČR*. 2013, str. 44

odsouzeným na dobu nejdéle 24 hodin, a to v souvislosti s návštěvou, avšak v intervalu jednou za měsíc, byly stejné jako ve věznici s dohledem.⁷²

4.2.3 Věznice typu s ostrahou

Tento typ věznice byl třetím stupněm, s přísnějším režimem, určen pro závažnější případy odsouzení k VTOS a odpovídal tomu i způsob zajištění vnitřní bezpečnosti, v souladu s ust. § 53 ŘVOTS, ve znění účinném před 1.10.2017. Soud zařadil pachatele do věznice s ostrahou vždy, když nepřípadlo v úvahu zařazení do věznice s dohledem nebo dozorem a zároveň nebyly dány podmínky k zařazení do věznice se zvýšenou ostrahou. V prostorách věznice byl pohyb pouze organizovaně a pod dohledem zaměstnance VS. Výjimečně, byl volný pohyb umožněn těm odsouzeným, u nichž se dalo předpokládat nezneužití, a to pouze při plnění pracovních povinností. Pracovní činnost odsouzení vykonávali mimo věznici na střežených pracovištích nebo uvnitř věznic, kde byli kontrolováni nejméně jednou za 45 minut. Odsouzení, umístění ve výstupním oddělení, se mohli účastnit, s dohledem zaměstnance VS, akcí mimo věznici. Návštěvy byly uskutečňovány také pod dohledem příslušníka VS a v souvislosti s návštěvou, nejdéle však na 24 hodin jednou za dva měsíce, mohl odsouzený dočasně opustit věznici.⁷³

4.2.4 Věznice typu se zvýšenou ostrahou

Podle ust. § 54 ŘVOTS, ve znění účinném před 1.10.2017, byl tento typ věznice nejprísnější a určen pro nejzávažnější případy VTOS. Soud zařadil pachatele do věznice se zvýšenou ostrahou v případě, splnil-li alespoň jednu podmínku, jak je uvedeno v kapitole 4.2. Tomu odpovídalo nejen zajištění vnitřní bezpečnosti, ale i způsob vnějšího střežení, což se vyznačovalo mírou omezení a kontroly odsouzených. V prostorách věznice byl pohyb pouze organizovaně a pod přímým dozorem zaměstnance VS. Odsouzení mohli pracovat přímo v celách, jinak pracovali na vnitřních pracovištích věznice, někteří vybraní odsouzení mohli však pracovat i mimo věznici. Dohled a kontrola se prováděly nejméně jednou za 30 minut. Návštěvy odsouzených byly uskutečňovány pouze pod dohledem zaměstnance VS a volný pohyb odsouzených mimo věznici nebyl povolen.⁷⁴

⁷² KUBALOVÁ, J., *Výkon trestu odnětí svobody v ČR*. 2013, str. 46

⁷³ Tamtéž, str. 47

⁷⁴ Tamtéž, str. 48

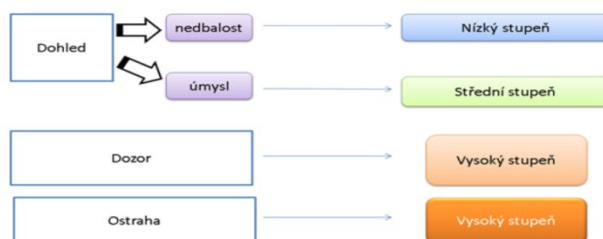
4.3 Výkon trestu odnětí svobody po 1.10.2017

S účinností od 1.10.2017 jsou v České republice pouze dva základní typy věznic, a to věznice s ostrahou a věznice se zvýšenou ostrahou (jde o tzv. vnější diferenciaci). Pravomoc vnější diferenciaci nadále zůstává v rukou soudců, kdy soudy rozhodují, ve kterém z těchto typů bude odsouzený svůj trest vykonávat. Oproti tomu VD znamená vnitřní členění jednotlivých typů věznic dle stupně zabezpečení.⁷⁵

Díky redukci základních typů věznic se tak po 1.10.2017 zvýšil počet odsouzených ve věznicích s ostrahou, neboť do věznic s ostrahou se zařadili odsouzení z předchozích typů dohled, dozor a ostraha. Ministerstvo spravedlnosti prezentovalo tuto redukci s cílem převést pravomoc zařazovat odsouzené do konkrétního typu věznice na VS ČR, neboť dosavadní praxe ukazovala, že toto rozhodování bylo pro soudy tzv. neoblíbená agenda. O zařazení do jednotlivých typů oddělení v rámci věznice již rozhoduje pouze VS ČR, a to podle standardizovaného nástroje SARPO (Souhrnná analýza rizik a potřeb odsouzených). Soud rozhoduje pouze o zařazení do jednoho ze dvou typů a dále bude rozhodovat o přeřazování mezi těmito dvěma typy.⁷⁶

V průběhu legislativního procesu se pozměňovací návrhy upravovaly opravné prostředky proti rozhodnutí ředitele věznice o umístění odsouzeného do jednotlivého stupně zabezpečení, kdy původní návrh např. počítal s možností stížnosti ke GŘ VS ČR, konečná podoba změnového zákona však svěřila soudní přezkoumání trestním soudům. Vláda předložila Poslanecké sněmovně návrh zákona dne 3.9.2015, Poslanecká sněmovna ho dne 9.12.2016 schválila a změna zákona nabyla účinnosti ke dni 1.10.2017.⁷⁷

Obrázek 10: Zařazení odsouzených do jednotlivých stupňů zabezpečení ve věznici s ostrahou

Zdroj: GŘ VS ČR, Prezentace Vnitřní diferenciaci odsouzených, 2017

⁷⁵ Kancelář veřejného ochránce práv, *Sborník stanovisek veřejného ochránce práv, Vězeňství II.* 2019, str. 64

⁷⁶ Tamtéž, str. 65

⁷⁷ Tamtéž, str. 66

4.3.1 Věznice s ostrahou

Podle zákona se věznice s ostrahou člení podle stupně zabezpečení na oddělení

- a) s nízkým stupněm zabezpečení
- b) se středním stupněm zabezpečení
- c) s vysokým stupněm zabezpečení.⁷⁸

Odsouzení jsou do jednotlivých oddělení umisťováni podle míry vnějšího a vnitřního rizika, kde vnější riziko představuje míru nebezpečnosti odsouzeného pro společnost s ohledem na spáchanou trestnou činnost, délku trestu a skutečnost, zda již byl ve VT. Vnitřní riziko se dělí na primární a sekundární, kde primární vnitřní rizika vyjadřují míru rizika ohrožení bezpečnosti během VTOS s ohledem na individuální charakteristiku odsouzeného, v níž se zohledňuje zejména povaha jeho trestné činnosti, průběh předchozích výkonů trestu či hrozba útěku. Sekundární vnitřní rizika pak aktualizují stupeň zabezpečení v průběhu VTOS s ohledem na plnění Programu zacházení (dále jen „PZ“), dodržování režimu či blížící se konec trestu.⁷⁹

O umístění odsouzeného do oddělení rozhoduje s konečnou platností ŘV, který při svém rozhodování však přihlíží k doporučení odborné komise. Tato komise je složena z vedoucího oddělení výkonu trestu nebo oddělení výkonu vazby a trestu anebo ředitelem věznice pověřeného zaměstnance tohoto oddělení a dále z psychologa, speciálního pedagoga, sociálního pracovníka, vychovatele a popřípadě dalších zaměstnanců Vězeňské služby určených ŘV.⁸⁰

Podle ust. § 11a ŘVTOS může v průběhu VT dojít ke změně zařazení stupně zabezpečení, a to na základě změny míry vnějších nebo vnitřních rizik. Přitom vyhodnocení míry vnějších a vnitřních rizik se posuzuje vždy alespoň při

- a) hodnocení plnění programu zacházení,
- b) hodnocení dodržování vězeňského režimu,
- c) realizaci programu výstupního zacházení, nebo
- d) zjištění nedostatků ve vyhodnocení míry vnějších a vnitřních rizik při kontrole provedené Ministerstvem spravedlnosti.

⁷⁸ § 12a, odst. 1, zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

⁷⁹ GŘ VS ČR, *Změna vnější diferenciacce (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciace/zakladni-otazky/>

⁸⁰ § 12b, odst. 1, zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

V případě snížení míry vnějších nebo vnitřních rizik může ŘV rozhodnout o umístění odsouzeného do oddělení s nižším stupněm zabezpečení, které se liší o jeden stupeň od oddělení, v němž se vykonává trest. V případě zvýšení míry vnějších nebo vnitřních rizik ŘV může rozhodnout o umístění odsouzeného do oddělení s vyšším stupněm zabezpečení, které se v mimořádných případech může lišit až o dva stupně od oddělení, v němž se vykonává trest. O změně stupně zabezpečení vydává ŘV rozhodnutí, které odsouzený osobně převezme.⁸¹

Právo podat návrh na změnu stupně zabezpečení má pouze odsouzený zařazený ve vysokém nebo středním stupni zabezpečení, a to ve smyslu podání písemného návrhu na umístění do nižšího stupně zabezpečení. Toto může učinit jen v návaznosti na doručení písemně vyhotoveného Rozhodnutí ŘV o umístění do stupně zabezpečení, a to do 3 dnů od doručení takového rozhodnutí.⁸² Na návrh se nekladou žádné formální požadavky a nemusí být odůvodněn, odsouzený ho odesílá prostřednictvím příslušného vychovatele. Podání návrhu na umístění do nižšího stupně zabezpečení proti rozhodnutí o umístění do příslušného stupně zabezpečení nemá odkladný účinek a je tudíž vykonatelné. Návrh odsouzeného včetně relevantních materiálů je věznicí neprodleně odeslán příslušnému soudu k dalšímu postupu.⁸³

4.3.1.1 Oddělení s nízkým stupněm zabezpečení

Podle ust. § 6a odst. 1, 2 ŘVTOS se do oddělení s nízkým stupněm umístí odsouzený s nízkým vnějším a vnitřním rizikem, což je pachatel odsouzený za nedbalostní trestný čin k trestu odnětí svobody nepřevyšujícímu 3 roky, pokud u něj nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s vyšším stupněm zabezpečení, nebo za úmyslný trestný čin k trestu nepřevyšujícímu 1 rok, který dosud nebyl ve VT, nejde-li o odsouzeného za trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, trestný čin zahrnující nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo na životě člověka, anebo trestný čin, který zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí, včetně pohrůžky

⁸¹ § 11a Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

⁸² § 12b, odst. 3, 4 zák. č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

⁸³ čl. 26 odst. 2, Vnitřní řád Věznice Valdice

násilí, pokud u něj nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s vyšším stupněm zabezpečení.⁸⁴

Zajištění vnitřní bezpečnosti v oddělení s nízkým stupněm zabezpečení je upraveno v § 51 ŘVTOS a zcela odpovídá věznicí typu s dohledem (kapitola 4.2.1), vyjma intervalu týkajícího se možnosti o dočasném opuštění věznice, který není v platném ŘVOTS stanoven.

4.3.1.2 Oddělení se středním stupněm zabezpečení

Podle ust. § 6a odst. 3, 4 ŘVTOS se do oddělení se středním stupněm zabezpečení umístí odsouzený se středním vnějším a vnitřním rizikem, což je pachatel odsouzený za nedbalostní trestný čin k trestu převyšujícímu 3 roky, pokud u něj nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s vyšším nebo nižším stupněm zabezpečení, nebo za úmyslný trestný čin k trestu nepřevyšujícímu 3 roky, který je ve výkonu trestu nejvýše potřetí, nejde-li o odsouzeného za trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, trestný čin zahrnující nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo na životě člověka, anebo trestný čin, který zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí, včetně pohrůžky násilí, pokud u něj nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s vyšším nebo nižším stupněm zabezpečení.⁸⁵

Zajištění vnitřní bezpečnosti v oddělení se středním stupněm zabezpečení je upraveno v ust. § 52 ŘVTOS a zcela odpovídá věznicí typu s dozorem (kapitola 4.2.2), vyjma intervalu týkajícího se možnosti o dočasném opuštění věznice, který není v platném ŘVOTS stanoven.

4.3.1.3 Oddělení s vysokým stupněm zabezpečení

Podle ust. § 6 odst. 5 – 9 ŘVTOS se do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení umístí odsouzený s vysokým vnějším a vnitřním rizikem, což je pachatel odsouzený za trestný čin, u kterého nejsou splněny podmínky pro umístění do oddělení s nízkým nebo středním stupněm zabezpečení, pokud u něj nebyly zjištěny skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení. Při posuzování, zda u odsouzeného nenastaly skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s vyšším stupněm zabezpečení, se

⁸⁴ § 6a odst. 1, 2 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

⁸⁵ § 6a odst. 3, 4 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

zohledňuje zejména míra rizika opětovného selhání vyplývající z trestné činnosti odsouzeného, stupeň a povaha narušení odsouzeného, nevykonaná ochranná opatření, průběh předchozích výkonů trestů, hrozba útěku a další trestní řízení, zejména pro trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, trestný čin zahrnující nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo na životě člověka, anebo trestný čin, který zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí, včetně pohrůžky násilí, anebo skutečnost, že odsouzený byl již v minulosti odsouzen za trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, trestný čin zahrnující nakládání s omamnými nebo psychotropními látkami nebo trestný čin spáchaný pod vlivem takové látky, kdy došlo nebo hrozilo, že dojde k újmě na zdraví nebo na životě člověka, anebo trestný čin, který zahrnoval nebo měl zahrnovat násilí, včetně pohrůžky násilí. Při posuzování, zda u odsouzeného nenastaly skutečnosti odůvodňující umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení, se zohledňuje zejména závažnost trestné činnosti odsouzeného, charakteristika jeho osobnosti a dosavadní způsob jeho života. Postupně uložené na sebe navazující tresty se pro účely stanovení stupně zabezpečení považují za trest jediný.⁸⁶

Zajištění vnitřní bezpečnosti v oddělení s vysokým stupněm zabezpečení je upraveno v ust. § 53 ŘVTOS a zcela odpovídá věznicí typu s ostrahou (kapitola 4.2.3), vyjma intervalu týkajícího se možnosti o dočasném opuštění věznice, který není v platném ŘVOTS stanoven.

4.3.2 Věznice se zvýšenou ostrahou

Soud zařadí do věznice se zvýšenou ostrahou takového pachatele, kterému byl uložen výjimečný trest, trest odnětí svobody za trestný čin spáchaný ve prospěch organizované zločinecké skupiny, trest odnětí svobody ve výměře nejméně osm let za zvláště závažný zločin, nebo který byl odsouzen za úmyslný trestný čin a v posledních pěti letech uprchl nebo se pokusil uprchnout z vazby, z výkonu trestu nebo z výkonu zabezpečovací detence.⁸⁷

Zajištění vnitřní bezpečnosti ve věznicí se zvýšenou ostrahou je upraveno v ust. § 54 ŘVTOS a zcela odpovídá věznicí typu se zvýšenou ostrahou dle platného zákona účinného v době před 1.10.2017 (kapitola 4.2.4).

⁸⁶ § 6 odst. 5 – 9 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

⁸⁷ § 56, odst. 2, písm. b) zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

4.4 Proces vnitřní diference

Podrobné podmínky VD tak, aby odsouzený mohl být během výkonu trestu zařazen do jednotlivých skupin, stanoví Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění (ŘVOTS), v ustanovení § 36 – 40, v rámci hodnocení úspěšnosti PZ. Volba a způsob plnění cíle PZ, společně s chováním, jednáním a postoji odsouzeného ke spáchané trestné činnosti, jsou tedy rozhodující skutečností při jeho zařazení do některé ze tří propustných skupin vnitřní diference (PSVD).⁸⁸

4.4.1 Smysl vnitřní diference

Smyslem VD je mj. naplnění regulativní funkce trestu, která předpokládá uplatňování progresivního výkonu trestu s přesně vymezenými skupinami odsouzených při uplatňování systému pozitivních výhod. Na druhou stranu ta skutečnost, že VD představuje právě pouze motivační systém, díky němuž se odsouzený svým účelovým dobrým chováním a plněním PZ může dostat do skupiny s mírnějším režimem, může být považována za problém, neboť současný systém VD posuzuje pouze chování a jednání odsouzeného. Míru narušení osobnosti, tedy diferencování odsouzených podle stupně a hloubky deprivace, systém zdánlivě nerespektuje, přitom zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody stanoví, že mají být např. recidivisté oddělováni od prvověžněných, tedy méně narušení jedinci od více narušených jedinců. Ve skutečnosti tedy vedle sebe žijí osoby prvotrestané či prvověžněné a zkušené recidivisté s bohatou kriminální historií.⁸⁹

Marešová (2016) uvádí, že se jedná o problém tzv. polepšených recidivních vězňů, kteří se v rámci propustnosti VD postupně dopracují svým vzorným chováním, až do nejnižší možné kategorie. V konečném důsledku má tento nesourodý stav vliv na zvýšení deprivace i těch jedinců, kteří byli na počátku výkonu trestu málo deprivováni či dokonce nedeprivováni, avšak při propouštění z výkonu trestu prokazatelně negativně poznamenáni.⁹⁰

⁸⁸ TAMCHYNA, M., *Psychologická problematika vnitřní diference odsouzených*. 2006, str. 134

⁸⁹ FUKALOVÁ, A., *Systém vězeňství v ČR – současnost a budoucnost*. 2017, str. 21

⁹⁰ MAREŠOVÁ A., a kol., *Výkon nepodmíněného trestu o. s. – kriminologická analýza*. 2016, str. 84, 85

VD je tedy považována za hlavní prostředek k uskutečnění cíle výkonu trestu, a to vzhledem k podmínkám a možnostem vězeňského systému. Tamchyna (2006) uvádí, že „podle našeho názoru má vnitřní diferenciaci odsouzených vycházet především z osobnosti odsouzeného, přičemž kritéria by měla být psychologická. Splnění této premisy pokládáme za nutný předpoklad pro další resocializační práci s vězni. Lze říci, že v porovnání s minulostí již nejde ani tak o otázku, zda by měla být definována a přesně vymezena vnitřní diferenciaci, ale hledá se spíše její podoba“.⁹¹

VD může přispět ke snížení kriminální infekce a vytvoření větších prostor pro individuální zacházení s vězni jako skupinový výchovný systém, což je důležitý prostředek resocializace a jeden ze skrytých nástrojů výchovného vlivu.⁹²

Obrázek 11: Koncepce vnitřní diferenciaci z roku 1992 ve Věznici Valdice

Koncepce vnitřní diferenciaci ve Věznici V a l d i c e, typ /stupeň/
věznice se zvýšenou ostrahou. Bylo zřízeno 6 DS základních a 1 specifická:

1. DS - vzorné chování, dodržování ústavního řádu, aktivita,
 2. DS - občasné drobné přestupky,
 3. DS - soustavné drobné přestupky
-
4. DS - vězni, kteří „kolísají“ mezi 3. až 5. DS, nebo vězni, kteří zneužili institut přerušování trestu
 5. DS - vězni hrubě narušující ústavní řád,
 6. DS - vězni soustavně narušující ústavní řád, agresivní vězni, vězni, kteří se ve VTOS dopustili trestného činu.

Vedle těchto 6 základních existuje skupina odsouzených zařazených do vzdělávací činnosti v rámci ŠVS (Školského vzdělávacího střediska).

Kritéria: délka trestu, (vězni s trestem do 10 let jsou po příchodu z NO zařazeni do 3. DS, vězni s trestem 10 - 15 let do 4. DS, nad 15 let do 5. DS), chování ve vazbě nebo předešlých věznicích, chování v současném výkonu trestu, dodržování ústavního řádu, aktivita.

Zdroj: Tamchyna, M., (1992), 2006, str. 75

⁹¹ TAMCHYNA, M., *Psychologická problematika vnitřní diferenciaci odsouzených*. 2006, str. 68

⁹² MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 52

4.4.2 Vnitřní diferenciacie v pojetí koncepce vězeňství

Na výše zmíněný problém je upozorňováno i v Koncepci vězeňství do roku 2025, kdy jedním ze specifických cílů je „Změna pravidel vnitřní diferenciacie s dosažením stavu, kdy odsouzení budou rozdělováni do jednotlivých skupin na základě stupně deprivace osobnosti a možnosti resocializace“, který je součástí kapitoly Programy zacházení a SARPO.⁹³ VD založenou na osobnosti delikventa a psychologickém kritériu deprivace osobnosti koncipoval už v roce 1992 Miroslav Tamchyna. Tento systém byl úspěšně zaveden do praxe ve Věznici Bělušice, přičemž po jeho realizaci došlo k okamžitému a výraznému snížení agresivity a projevů násilí. Význam tohoto modelu byl tedy především bezpečnostní, sloužící k předcházení násilí uvnitř věznic a zároveň umožňoval realizovat individuální přístup a diferencovat skladbu vězňů, čímž se vytvořily reálné předpoklady pro resocializační úsilí.⁹⁴

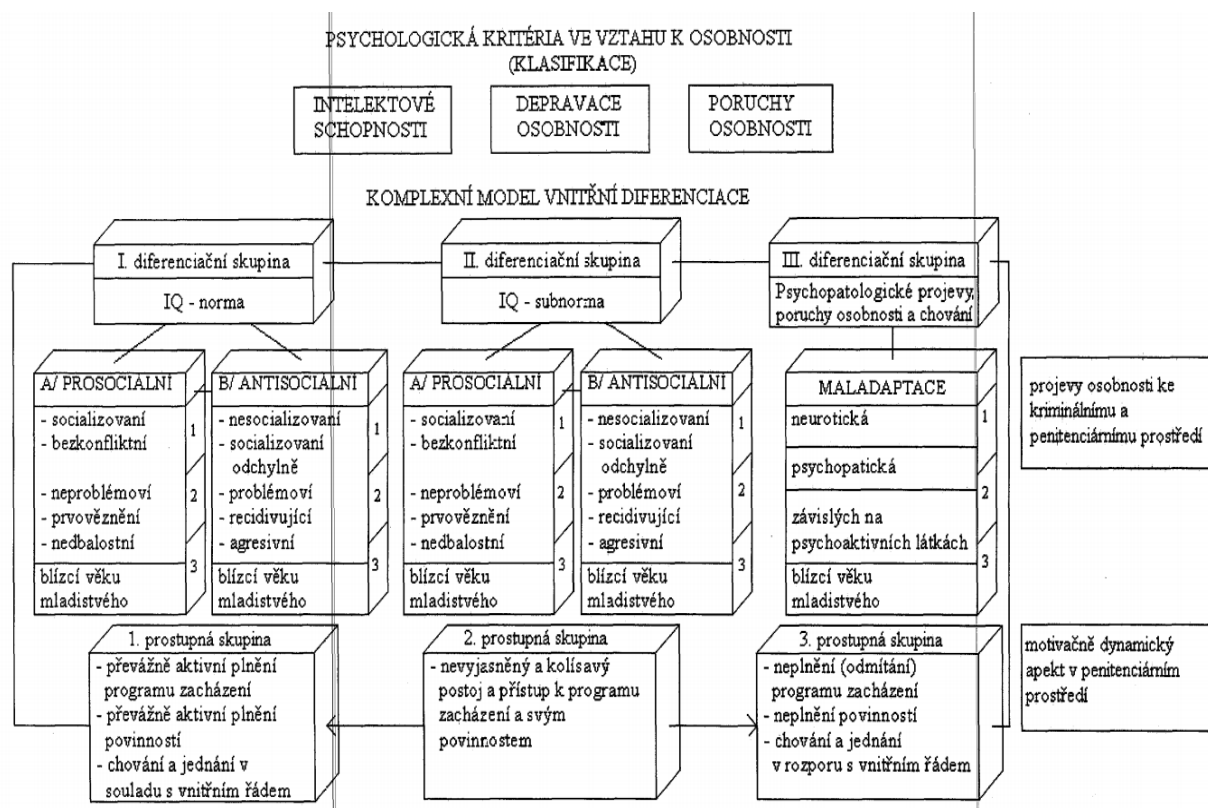
V současném systému jsou zejména ubytovací možnosti konečným parametrem VD, kdy odsouzení různých PSVD odlišující se od sebe pouze rozsahem výhod, doslova žijí vedle sebe. Skutečnost je tedy taková, že úspěšná práce s osobností odsouzeného se mívá účinkem a dochází spíše k negativním změnám, přičemž znovuzavedení psychologického modelu VD by zcela jistě vytvořilo základ pro smysluplnou a efektivní práci.⁹⁵

⁹³ MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 51

⁹⁴ MAREŠOVÁ, A., a kol., *Výkon nepodmíněného trestu o. s. – kriminologická analýza*. 2016, str. 87

⁹⁵ FUKALOVÁ, A., *Systém vězeňství v ČR – současnost a budoucnost*. 2017, str. 22

Obrázek 12: Psychologický model vnitřní diference podle Tamchyny z roku 1992

Zdroj: Tamchyna, M., 2006, str. 121

4.4.3 Legislativní změny vnitřní diference

VD po nabytí účinnosti zákona č. 58/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník a dále, kterým se mění zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, nebyla VD v současném zákonu o výkonu trestu přesněji definována, ale byla upravena prováděcími vyhláškami ministerstva spravedlnosti. V současné době platí Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 362/2020 Sb. ze dne 27.8.2020, která nahradila Vyhlášku MS č. 378/2004 ze dne 14.6.2004, kterou se mění RVOTS.

Metodickým listem č. 25/2004 ředitele odboru výkonu vazby a trestu GŘ VS ČR ze dne 30.11.2004, kterým se stanoví realizace vnitřní diference odsouzených s účinností od 1.10.2017, bylo rozpracováno dřívější Nařízení ministra spravedlnosti č. 1/2002, kterým se vydává organizační řád VS ČR, byla stanovena realizace VD odsouzených.⁹⁶

⁹⁶TAMCHYNA, M., *Psychologická problematika vnitřní diference odsouzených*. 2006, str. 134

4.5 Současná vnitřní diferenciac

VD v nynější podobě byla zavedena dne 1.10.2017, je jednotná ve všech věznicích a je založená na principu tzv. zvýhodňovacích skupin PSVD. Jako základní forma komplexního působení na odsouzené ve VTOS, jež vede odsouzeného k naplňování účelu trestu a k přijetí odpovědnosti za spáchaný trestný čin, slouží Program zacházení (PZ). Ten obsahuje konkrétní cíl působení, metody směřující k dosažení cíle a způsob a interval hodnocení, součástí je i určení konkrétní pracovní terapie formou zaměstnání či vzdělávání.⁹⁷ Na základě komplexní zprávy o odsouzeném v průběhu pobytu na nástupním oddílu se stanoví vhodný PZ, a to s ohledem na délku trestu, charakteristiku osobnosti a příčiny trestné činnosti a zároveň se přihlíží k minimalizaci identifikovaných rizik, které mají souvislost s trestnou činností.⁹⁸ Ustanovení § 36a ŘVOTS umožňuje dělení typů PZ dle míry těchto rizik, a to program minimálního zacházení, program standardního zacházení, program speciálního zacházení a program výstupního zacházení. VD tedy představuje motivační systém zařazování odsouzeného do tří PSVD.

4.5.1 Realizace programu zacházení

Odsouzený je, po ukončení pobytu v nástupním oddíle, kde se VD zpravidla neuplatňuje, zařazen na návrh odborné komise rozhodnutím ŘV do II. PSVD.⁹⁹ V průběhu výkonu trestu má pak podle plnění či neplnění PZ možnost být přeřazen do I. či III. PSVD. Při hodnocení PZ, kdy se vyhodnocuje úspěšnost plnění tohoto programu, pak ŘV rozhoduje o zařazení či změně odsouzeného do příslušné PSVD.¹⁰⁰ PZ se pak při každém takovém hodnocení aktualizuje s přihlédnutím ke změnám chování a jednání odsouzeného a mírou a úspěšností plnění programu, v konečném důsledku je možno jeho podobu i změnit.¹⁰¹

Do I. PSVD jsou zařazeni odsouzení, kteří dodržují vnitřní řád věznice a aktivně plní svůj program zacházení i své další povinnosti, do II. PSVD pak odsouzení, kteří mají určité problémy v plnění programu zacházení či dodržování vnitřního řádu a do III. PSVD

⁹⁷ VS ČR Věznice Valdice, *Program zacházení (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/veznice-valdice/onas/vykon-veznenstvi/program-zachazeni/>

⁹⁸ § 36 odst. 1 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

⁹⁹ čl. 27 odst. 3, Vnitřní řád Věznice Valdice

¹⁰⁰ § 39 odst. 7 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

¹⁰¹ § 38 odst. 3 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

jsou pak zařazeni odsouzení, kteří program zacházení neplní a jednají v rozporu s vnitřním řádem věznice.¹⁰²

V době platnosti ŘVOTS před 1.10.2017 se PZ a plnění jeho cíle hodnotilo pravidelně podle typu věznice, a to v intervalu jeden měsíc ve věznici pro mladistvé, dva měsíce ve věznici s dohledem a dozorem a ve výstupních odděleních věznic s ostrahou a se zvýšenou ostrahou, tři měsíce ve věznici s ostrahou a šest měsíců ve věznici se zvýšenou ostrahou.¹⁰³ V současné době, dle platného ŘVOTS se úspěšnost plnění PZ vyhodnocuje zpravidla jednou za měsíc ve věznici pro mladistvé, jednou za dva měsíce ve výstupních oddělech věznic s ostrahou a věznic se zvýšenou ostrahou, jednou za tři měsíce ve věznici s ostrahou a jednou za šest měsíců ve věznici se zvýšenou ostrahou.¹⁰⁴

Plnění PZ je vedle chování, jednání a postojů odsouzeného ke spáchanému trestnému činu jednou z rozhodujících skutečností při zařazování do PSVD. PSVD tvoří ucelený systém pozitivní motivace odsouzeného. Podrobnější podmínky VD tak, aby odsouzený mohl být během VTOS postupně zařazován do jednotlivých skupin, jsou vždy stanoveny ve vnitřním řádu věznice.¹⁰⁵

4.5.2 Programy zacházení

Programy zacházení s odsouzenými se dělí na pracovní aktivity, vzdělávací aktivity, speciální výchovné aktivity, zájmové aktivity a na oblast utváření vnějších vztahů.

V oblasti pracovních aktivit se jedná o zaměstnávání, což je práce potřebná k zajištění nezbytného chodu věznice a pracovní terapie. V oblasti vzdělávacích aktivit se jedná o vzdělávání organizované či realizované středním odborným učilištěm, vzdělání vedené či kontrolované zaměstnanci oddělení výkonu trestu, nebo vzdělávání v korespondenčních kursech a v síti základních, středních, vyšších odborných nebo vysokých škol ČR. V oblasti speciálních výchovných aktivit se jedná o sociální, speciální pedagogické, psychologické a terapeutické působení, zaměřené zejména na oblast příčin a důsledků páchaní trestné činnosti, rizika kriminogenní potřeby, osobnost odsouzeného nebo změnu postojů, myšlení a chování odsouzeného. V oblasti zájmových aktivit se jedná o formy individuální a skupinové zájmové činnosti, které rozvíjejí v souladu s účelem

¹⁰² MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 46

¹⁰³ KUBALOVÁ J., *Výkon trestu odnětí svobody v ČR*. 2013, str. 51

¹⁰⁴ § 38 odst. 1 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

¹⁰⁵ § 39, odst. 5, 6 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

výkonu trestu schopnosti, vědomosti a sociální dovednosti odsouzených.¹⁰⁶ V oblasti utváření vnějších vztahů se jedná o veškeré aktivity, které pozitivně přispívají k začlenění se odsouzeného do společnosti po propuštění z VTOS, tedy o udržení sociálního zázemí či o kontakt s rodinou, zaměstnavateli či charitativními organizacemi.

Program minimálního zacházení je stanoven u odsouzeného s nízkými riziky, neboť tento je charakterizován menší mírou odborné intervence a je zde kladen důraz na pracovní a zájmové aktivity. Program standardního zacházení je stanoven u odsouzeného se středními až vysokými riziky, tento je charakterizován střední mírou odborné intervence a je zde kladen důraz na aktivity pracovní a vzdělávací. Program speciálního zacházení je stanoven u odsouzeného s vysokými až velmi vysokými riziky, je charakterizován větší mírou odborné intervence a je zde kladen důraz na aktivity speciálně výchovné a vzdělávací. V neposlední řadě program výstupního zacházení je stanoven odsouzenému, kterého je, vzhledem k délce jeho trestu či potřebě pomoci při vytváření příznivých podmínek pro soběstačný způsob života v souladu se zákonem, nutno připravit na život po propuštění z VTOS. Nabídky zájmových a volnočasových aktivit jsou též, dle možností věznice, pravidelnou součástí PZ.¹⁰⁷

4.5.3 Přerazování odsouzených do jiného typu věznic

Při přerazení odsouzeného do jiného typu věznice hraje plnění PZ důležitou roli. Návrh na přerazení je zpracován na základě komplexního hodnocení naplňování účelu a podává ho ŘV na doporučení odborných zaměstnanců. Návrh na přerazení ze zvýšené ostrahy do ostrahy je podán v případě, že komplexní hodnocení naplňování účelu VT je kladné a možnosti věznice při aktualizaci PZ byly již vyčerpány. Naopak v případě, že bylo prokázáno, že odsouzený odmítá přijmout nebo neplní PZ po dobu alespoň po sobě tři jdoucích hodnotících období nebo odsouzený spáchá ve věznici trestný čin nebo zvláště závažným způsobem opakovaně neplní povinnosti a porušuje dané zákazy, odborní zaměstnanci doporučí ŘV podání návrhu na přerazení odsouzeného do věznice se zvýšenou ostrahou.¹⁰⁸

¹⁰⁶ § 2 – § 6 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

¹⁰⁷ § 36a, odst. 1 – 5 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

¹⁰⁸ § 39, odst. 1 – 4 Vyhlášky MS č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění

Možnost podat návrh může také sám odsouzený, avšak nemá možnost žádat o přeřazení do věznice přísnějšího typu. O tomto přeřazení rozhoduje vždy soud. O přeřazení do věznice s ostrahou rozhodne tehdy, pokud chování a způsob plnění povinností odsouzeného odůvodňují závěr, že toto přeřazení přispěje k jeho nápravě a naopak do věznice se zvýšenou ostrahou v případě, že závažným způsobem či opakovaně porušil stanovený pořádek nebo kázeň, anebo byl pravomocně uznán vinným z trestného činu spáchaného během VT.¹⁰⁹

Je patrné, že celý proces diferenciacie je dokonale propojen. PZ se vyhotovuje na základě komplexní zprávy o odsouzeném, kdy plnění tohoto zcela individuálního PZ má stěžejní význam pro zařazení odsouzeného do konkrétní PSVD. Nevhodné chování či uložení kázeňského trestu může mít negativní dopad na usilování odsouzeného do lepší PSVD, neboť lepší PSVD má významný vliv na rozhodování soudu nejen o přeřazení, ale i o jeho podmíněném propuštění z VTOS.

Za rok 2020 bylo ve Věznici Valdice soudem vyhověno ve 47 případech o přeřazení na návrh odsouzeného ze zvýšené ostrahy do ostrahy. Ve všech těchto případech poté následoval proces VD, kdy ŘV rozhodl na základě doporučení odborné komise o zařazení do ostrahy s vysokým stupněm zabezpečení, poté o zařazení do příslušné PSVD.

Tabulka 7: Přehled o činnosti odborné komise a procesu VD Věznice Valdice za rok 2020

VNITŘNÍ DIFERENCIACE ODSOUZENÝCH	
Počet zasedání odborné komise	28
Beze změny stupně zabezpečení	86
Přeřazení do středního stupně zabezpečení	13
Přeřazení do vysokého stupně zabezpečení	47
Celkem vyhodnoceno	146

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, 2021

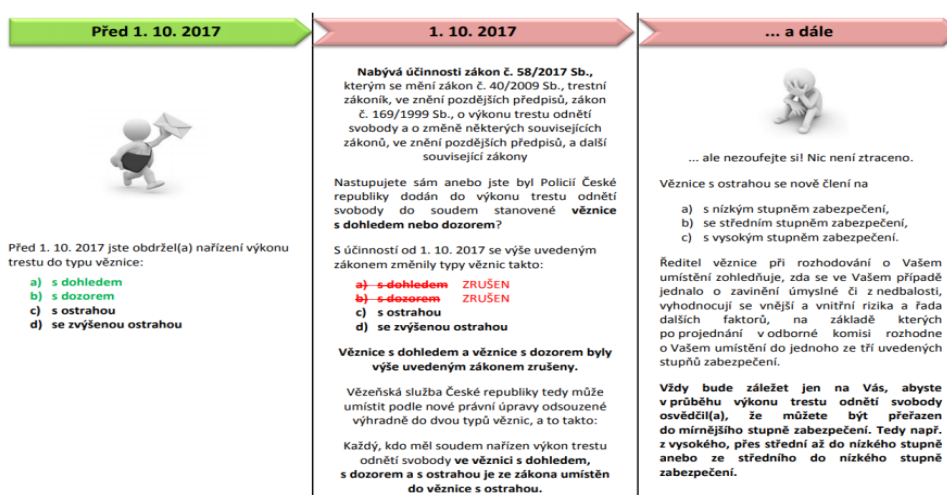
¹⁰⁹ § 57, odst. 1 – 3 zák. č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění

4.6 Aktuální stav a praxe vězeňské služby

Odsouzení, kteří se před dnem nabytí účinnosti zákona č. 58/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, tj. před 1.10.2017 již nacházeli ve VTOS, byli pak zařazeni dle přechodného ustanovení čl. II tohoto zákona takto: „Zařazení odsouzených k výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dohledem a do věznice s dozorem se dnem nabytí účinnosti tohoto zákona mění na zařazení do typu s ostrahou.“¹¹⁰

Dle přechodného ustanovení čl. IV novelizovaného zákona se k 1. 10. 2017 odsouzení nově zařadili do jednotlivých oddělení takto: „Odsouzení zařazení k výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dohledem za nedbalostní trestné činy se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona považují za umístěné do oddělení s nízkým stupněm zabezpečení, odsouzení zařazení k výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dohledem za jiné než nedbalostní trestné činy za umístěné do oddělení se středním stupněm zabezpečení a odsouzení zařazení k výkonu trestu odnětí svobody do věznice s dozorem a do věznice s ostrahou za umístěné do oddělení s vysokým stupněm zabezpečení, nestanoví-li Vězeňská služba jinak.“¹¹¹

Obrázek 13: Vysvětlení pro odsouzené prezentované před nastávajícími změnami diferenciací

Zdroj: GR VS ČR, Prezentace Vnitřní diferenciací odsouzených, 2017

¹¹⁰ Čl. II, přechodná ustanovení, odst. 1, zák. č. 58/2017 Sb., změnový zákon, v platném znění

¹¹¹ Čl. IV, přechodná ustanovení, zák. č. 58/2017 Sb., změnový zákon, v platném znění

O tomto přeřazení do příslušného stupně zabezpečení byl každý odsouzený vyzooměn prostřednictvím Oznámení, která vyhotovila a předala odsouzenému správní oddělení jednotlivých věznic. Proti tomuto Oznámení nebylo možné podat opravný prostředek. V závislosti na vyhodnocení rizik a bez ohledu na výše uvedená přechodná ustanovení, mohl ŘV zařadit odsouzeného i do jiného stupně zabezpečení, a to jak do mírnějšího, tak do přísnějšího. V tomto případě ŘV vydal Rozhodnutí o umístění do oddělení ve věznici s ostrahou (dále jen „Rozhodnutí“). Proti tomuto Rozhodnutí mohl odsouzený podat Návrh na umístění do oddělení s nižším stupněm zabezpečení (dále jen „Návrh“). Tento Návrh však neměl odkladný účinek a byl neprodleně předložen soudu k dalšímu řízení.¹¹²

Od 1.10.2017 se u všech odsouzených, kteří nově nastoupili k VTOS, u nichž soud určil VT ve věznici s ostrahou, zakládá spis VD. Jde o proces VD, který slouží ke stanovení stupně zabezpečení pro odsouzeného, na základě kterého dochází k jeho umístění do jednotlivého oddělení věznice. Pověřený pracovník SO založí v ETR novy spis v podobě „NOVÁK Josef, nar. 01.01.1111 (vnitřní diferenciacce)“, v praxi je toto číslo ve tvaru např.: „VS-12345/ČJ-2021-VD“ a číslo tohoto spisu poté předkládá na jednání odborné komise. Odborná komise zasedá zpravidla jednou týdně a po přehodnocení míry vnějších a vnitřních rizik odsouzeného vydá závěrem „Doporučení o zařazení odsouzeného do daného stupně zabezpečení“ (dále jen Doporučení). ŘV na základě tohoto Doporučení vydá Rozhodnutí, a to v souladu s § 6a ŘVOTS. Odsouzený má možnost proti tomuto Rozhodnutí podat odvolání do 3 dnů ode dne jeho doručení, o tomto odvolání rozhoduje místně příslušný okresní soud. Doporučení i Rozhodnutí jsou poté založeny do VD spisu, který je součástí osobního spisu odsouzeného.

V roce 2007 byl za účelem sjednocení postupů realizace VD odsouzených vydán ředitelem odboru výkonu trestu a vazby Metodický list č. 11/2007 Sb., kterým se stanoví zásady při realizaci vnitřní diferenciacce odsouzených ve věznicích a vazebních věznicích Vězeňské služby České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který zaručuje jednotné zacházení s odsouzenými ve VTOS bez ohledu na to, v jaké věznici se odsouzený nachází, nikoliv v jakém typu zabezpečení.¹¹³

Osobní spis odsouzeného a elektronický spis VD jsou zobrazeny v příloze G.

¹¹² GŘ VS ČR, Oddělení správní, *Prezentace Vnitřní diferenciacce odsouzených*. 2017

¹¹³ Čl. 1, Metodický list č. 11/2007 Sb., kterým se stanoví zásady při realizaci vnitřní diferenciacce odsouzených ve věznicích a vazebních věznicích Vězeňské služby České republiky

4.7 Přínosy nové diferenciacie

Nová vnější diferenciacie, potažmo VD věznic, vychází především ze skutečnosti zajistit moderní penitenciární zacházení s odsouzenými osobami ve VTOS, a to za předpokladu vytvoření takových podmínek, které přispějí k resocializaci těchto osob a zároveň sníží riziko opakování jejich trestné činnosti. Minimalizovat riziko recidivy odsouzených po propuštění z VTOS je také v intenci Vlády České republiky, která se k tomu mj. zavázala ve svém jednání Programového prohlášení vlády ČR, a kterou schválila dne 12. února 2014 spolu s cílem dokončit plánovanou reformu vězeňství.¹¹⁴

V pojetí Koncepce vězeňství do roku 2025 značí změna vnější diferenciacie jednu ze základních změn, které vycházejí z Doporučení Rec (2006)2 Výboru ministrů Rady Evropy členským státům k Evropským vězeňským pravidlům a dále z Doporučení Rec (2003) 23 Výboru ministrů Rady Evropy členským státům o zacházení s odsouzenými k doživotnímu či jinému dlouhodobému trestu. Tuto změnu rovněž doporučil i Evropský výbor pro zabránění mučení a nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestání (tzv. CPT), a to při návštěvě ČR v letech 2006 a 2008. Do 30.09.2017 byla ČR jedním z posledních států EU využívajících model, který neodpovídal doporučení Evropských vězeňských pravidel č. 51.4, podle kterých by výkon samotného trestu odnětí svobody za daných bezpečnostních podmínek měl odpovídat aktuálnímu stupni rizika.¹¹⁵

Na rozdíl od soudů má VS ČR lepší podmínky k poznání osobnosti odsouzeného, a to díky dostatečnému času vzhledem k jeho pobytu ve výkonu trestu a dále vzhledem k přítomnosti odborných zaměstnanců jako jsou psychologové, sociální pracovníci či speciální pedagogové. Rozhodování o jednotlivém stupni zabezpečení je tak považováno za pružnější a efektivnější. K tomu VS ČR využívá metodu hodnocení rizik a kriminogenních potřeb SARPO (program Risk Assessment), která se soustřeďuje na zjišťování rizikových faktorů jako je možnost recidivy či její závažnost, a to analýzou statických a dynamických rysů osobnosti odsouzeného, jejíž součástí je i vyhodnocování motivace odsouzeného a jeho schopnost a ochota podílet se na změně svého života.¹¹⁶

¹¹⁴ GŘ VS ČR, *Změna vnější diferenciacie (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciacie/>

¹¹⁵ VLÁDA ČR, *Důvodová zpráva k zák. č. 58/2017 Sb.*, (online). Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--3--Duvodova-zprava-k-novelizovanemu-zneni-trestniho-zakoniku.pdf>, str. 8

¹¹⁶ GŘ VS ČR, *Změna vnější diferenciacie (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciacie/>

1) Vhodná diferenciacie odsouzených

VS ČR o umístění odsouzeného do vhodného oddělení a PSVD rozhoduje na základě vlastního penitenciárního posouzení a kriminogenních hledisek, jako je např. hodnotící nástroj SARPO. Ten systémově a strukturovaně vyhodnocuje všechny relevantní údaje týkající se trestní minulosti odsouzeného, s ohledem na míru rizika recidivy, stupeň a povahu narušení odsouzeného nebo hrozbu útěku a další významné skutečnosti, jako jsou údaje o průběhu předchozích výkonů trestů, celkový počet nepodmíněných trestů, celkový počet porušení (alternativních trestů) nebo nevykonaná ochranná opatření či skutečnosti jako nenastoupení trestu.

2) Progresivní motivační systém

Systém pozitivní motivace odsouzených k postupu do oddělení s nižším stupněm zabezpečení s důrazem na reintegrační přípravu, jako je příprava na úspěšný přechod na svobodu po propuštění z VTOS, to vše díky jednotným kritériím VD.

3) Umísťování odsouzených dle programu zacházení

V jednotlivých odděleních s ostrahou podle stupně zabezpečení, lze flexibilně a systematicky koordinovat rozvoj a implementaci PZ. VS tak v rámci jednotlivých oddělení může strategicky plánovat rozvoj těchto programů a jejich aktivit, neboť zavádění nových programů je časově náročné, vyžaduje pečlivou přípravu, zaškolení a výběr personálu a samotnou implementaci.

4) Adekvátní bezpečnost

V případě potřeby, např. bezpečnostního rizika či z důvodu neplnění PZ, může VS pružně a rychle reagovat na přemístění odsouzeného do vyššího stupně zabezpečení a naopak do nižšího stupně zabezpečení v případě progresivního postupu odsouzeného či jeho přípravy v rámci reintegrace po propuštění z VT.

5) Systémové profilování věznic

Z hlediska počtů odsouzených, pravidel a praxe jejich umístění v rámci VD může VS ČR rozhodovat o vhodnějším umístění oddělení jednotlivých stupňů zabezpečení a přizpůsobit tak jejich kapacitu, což umožní z dlouhodobého hlediska utvářet celkovou strukturu vězeňského systému.¹¹⁷

¹¹⁷ GŘ VS ČR, *Přínosy nové vnější diferenciacie (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciacie/prinosy-nove-vnejsi-diferenciacie/>

Jak uvádí Veřejná ochránkyně práv Šabatová (2019), je však otázkou, zda a nakolik je aktuální právní úprava ústavně vyhovující za předpokladu, že odsouzení nejsou dlouhodobě spokojeni se svým zařazením v rámci VD, např. v případě dlouhodobých trestů. I přestože VS pravidelně vyhodnocuje vnější a vnitřní rizika v průběhu VT odsouzeného, může být takový odsouzený zařazen ve stejném stupni i několik let, neboť VS neshledá důvody pro změnu umístění do jiného stupně. V tomto případě pak není reálná možnost odsouzeného požádat soud o přezkum takového zařazení, neboť zde chybí právní titul. Navrhuje tedy vydávat Rozhodnutí v pravidelných intervalech anebo upravit možnosti odsouzeného požádat o přezkum míry vnějších a vnitřních rizik za účelem vydání nového Rozhodnutí.¹¹⁸

Stěžejní smysl změny diferenciací lze spatřit především v lepší organizaci rozvoje a implementaci specifického zacházení, a to jak v podobě tzv. standardizovaných PZ, tak v podobě specializovaných oddílů a s ohledem na posouzení osobnostních faktorů odsouzených a jejich trestné činnosti z penitenciárního hlediska a zároveň ve snížení míry recidivy odsouzených ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Systém vnější diferenciací se výrazně zjednodušil, kdy i nadále o zařazení do jednoho ze dvou typů věznic (do věznice s ostrahou nebo se zvýšenou ostrahou) rozhoduje soud na základě trestněprávních kritérií a o umístění do konkrétního oddělení rozhoduje VS, neboť pouze VS může dostatečně zohlednit kriminogenní a bezpečnostní hlediska, které se během VTOS u odsouzených mění a vyvíjejí. V konečném důsledku je smyslem snížení počtu soudního rozhodování o přeřazování do jiného typu věznice, jako i snížení počtu rozhodování o společném způsobu výkonu postupně uložených trestů odnětí svobody.¹¹⁹

¹¹⁸ Kancelář veřejného ochránce práv, *Sborník stanovisek veřejného ochránce práv, Vězeňství II.* 2019, str. 67

¹¹⁹ VLÁDA ČR, *Důvodová zpráva k zák. č. 58/2017 Sb., (online)*. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--3--Duvodova-zprava-k-novelizovanemu-zneni-trestniho-zakoniku.pdf>, str. 1, str. 7

5. Závěr

Tato bakalářská práce popisuje činnost správního oddělení ve Věznici Valdice. Toto téma nepochybně úzce souvisí s vězeňstvím v České republice a práce se tak zabývá především jeho legislativní podobou a již platnými legislativními změnami s účinností od 1.10.2017. Tyto změny jsou ve vývoji vězeňství vnímány jako významný milník, neboť VS ČR tímto získala nové pravomoci, které dříve náležely soudům, a zároveň se přiblížila k zahraničnímu modelu, kde rozhodování a přerazování vězňů bylo ve většině zemí EU již svěřeno orgánům VS. Z hlediska evropského srovnávání byla ČR jedním z posledních států využívající tuto praxi.¹²⁰

Vězeňství procházelo a stále prochází svým vývojem. Je proto zcela žádoucí docílit existence moderního systému vězeňství, odpovídajícího 21. století a srovnatelného s dalšími vyspělými demokratickými státy, a to pomocí širokého komplexu opatření, stejně tak jako podpořit reintegraci pachatelů trestné činnosti do společnosti prostřednictvím fungujících, efektivních a mezinárodních standardů spojených s prevencí kriminality, postpenitenciární péčí, sociální sférou a vzdělávacím systémem a v neposlední řadě docílit nápravy odsouzených s cílem zajistit bezpečí občanů, a to na základě individuálních postupů za účelem předcházení recidivě kriminálního chování a izolace opakovaně recidivujících pachatelů nejzávažnější násilné trestné činnosti, tak, jak vyplývá z aktuálních globálních cílů uvedených v Koncepci vězeňství do roku 2025.¹²¹

Je patrné, že české vězeňství naráží nejen na problémy personálního a vzdělávacího charakteru, ale především finančního charakteru. Díky těmto faktům se mnohé pracovní pozice ve VS nezdají být pro potenciálního uchazeče dostatečně atraktivní, i přesto je zde evidentní snaha o vytvoření moderního vězeňství.¹²² Zcela zásadním problémem je však přeplněnost věznic, což potvrzuje i Marešová (2016) a Šabatová (2019). Z údajů z roku 2019 ze statistické ročenky vyplývá, že kapacity jsou v současnosti využívány na téměř 104 % a tyto hodnoty narůstají. Nejenom problémy personálního, vzdělávacího a finančního charakteru, ale i zhoršující se životní podmínky a bezpečnost, to jsou další následky, které s sebou přeplněnost věznic přináší. Pomocí účinné práce s odsouzenými i propuštěnými z VTOS, lze plnit dlouhodobý cíl českého vězeňství, což je snížení recidivy

¹²⁰ FUKALOVÁ A., *Systém vězeňství v ČR- současnost a budoucnost*. 2017, str. 60

¹²¹ MINISTERSTVO SPRÁVEDLNOSTI ČR, *Koncepce vězeňství do roku 2025*. 2016, str. 3

¹²² BRUNOVÁ M., *K problematice stavu a vývoje vězeňství po roce 1989 v Československu*. 2020, str. 14

trestné činnosti. Tzv. programem zacházení a stanovením vhodných aktivit pro řešení nápravy jednotlivých případů, je celý průběh výkonu trestu řízen. I přesto míra recidivy v České republice dosahuje až 70 %.¹²³

Nové zákonné normy jsou inspirovány především myšlenkou humanizace VTOS, která je právně zakotvena v Evropských vězeňských pravidlech, kde zvláštní význam je přikládán osobnosti pachatele. Za humánní trest lze pak považovat trest jako nezbytně nutnou újmu na nezbytně nutnou dobu, ideálně s takovým zacházením s odsouzeným, aby trest splnil svoji funkci. Teoretické i praktické zkušenosti však poukazují na nutnost takové úpravy výkonu trestu.¹²⁴

Tamchyna (2006) došel rozsáhlou analýzou a porovnáváním rozdílných přístupů, modelů a koncepcí VD k přesvědčení, že jiné, nep psychologické přístupy, nemohou v plné šíři postihnout osobnost odsouzeného tak, jako psychologický přístup VD, kde prvořadým východiskem je osobnost pachatele. Nutno však podotknout, že skladba vězňů se za poslední dekádu modifikovala a v současnosti už zcela neplatí zásada, že ve věznici s dozorem jsou odsouzení prvovězňů s trestem nepřevyšujícím 2 roky. Systém VD tak představuje účinný nástroj k racionální organizaci vězňů, veškeré penitenciární činnosti a zavedení pořádku a obnovení kázně, neboť promyšleným vytvářením skupin lze předcházet hromadným nepokojům, zabránit šikanování a eliminovat vliv neformálních vůdců.¹²⁵

Cílem této práce bylo analyzovat současný systém vězeňství v kontextu platných legislativních změn, s přihlédnutím k činnosti správního oddělení ve vztahu k VTOS odsouzených osob. K jeho naplnění sloužilo zpracování teoretické i praktické části prostřednictvím studia odborné literatury a pramenů uvedených v seznamu použitých zdrojů. Byly popsány základní pojmy a činnosti týkající se VS a VTOS, systém vězeňství, jeho řízení a hospodaření a byla zmíněna koncepce rozvoje vězeňství a představena Věznice Valdice. Byla popsána činnost správního oddělení v souvislosti s VTOS odsouzených osob s konkrétními popisy činností jednotlivých zaměstnanců a jejich pracovní náplň. Praktická část se zaměřila na VTOS před a po 1.10.2017 a charakteristiku vnější a vnitřní diferenciaci věznic před a po 1.10.2017, kdy novela trestního zákoníku nabyla účinnosti.

¹²³ DOMÁNKOVÁ, A., *Otevřená věznice*. 2017, str. 16

¹²⁴ TAMCHYNA M., *Psychologická problematika vnitřní diferenciaci odsouzených*. 2006, str. 31

¹²⁵ Tamtéž, str. 73

Seznam použitých zdrojů

Odborné knižní publikace

HENDRYCH, D. a kolektiv, 2006: *Správní právo. Obecná část*. 6. vydání. C. H. Beck, Praha, 861 s., ISBN 80-7179-442-2.

JOHN, R., 2012: *Věznice Valdice v proměnách času*. 2. rozšířené vydání. Věznice Valdice, Vězeňská služba ČR, Valdice, 123 s.

KŘÍŽ, J. 2012: *Řízení administrativních a správních procesů*. ČZU v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 146 s., ISBN 978-80-213-2315-5.

MAREŠOVÁ, A., BIEDERMANOVÁ E., ROZUM J., TAMCHYNA M., ZHŘÍVALOVÁ P., 2016: *Výkon nepodmíněného trestu odnětí svobody – kriminologická analýza*. Institut pro kriminologii a sociální prevenci, Praha, 173 s., ISBN 978-80-7338-157-8.

Internetové zdroje

BRUNOVÁ, M., *K problematice stavu a vývoje vězeňství po roce 1989 v Československu a na území samostatné České republiky* (online), ©2020 [cit. 2021-01-08]. (PDF) 15 s.. Dostupné z: <https://www.vsfs.cz/periodika/forenzni-vedy-2020-1-01.pdf>

Česká republika Nejvyšší kontrolní úřad, *Doplňující informace – Vězeňská služba a vězeňství ČR*, ©2020: *ČR – Nejvyšší kontrolní úřad, kontrola hospodaření VS ČR* (online) [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://www.nku.cz/assets/kontrola/analyzy/doplnujici-informace-ka-19-07-final.pdf>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Cíle a poslání VS ČR* (online) [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <http://www.vscr.cz/generalni-reditelstvi-19/o-nas/zakladni-informace4/cile-aposlani-vs-cr-6124>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Nejčastější dotazy z oblasti evidence vězňů* (online) [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/nejcastejsi-dotazy/nejcastejsi-dotazy-z-oblasti-evidence-veznu/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Obecné informace* (online) [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/svobodny-pristup-k-informacim/obecne-informace/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *O nás, Základní informace* (online) [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zakladni-informace/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *O nás, Základní informace* (online) [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zakladni-informace/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Organizační struktura* (online) [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/veznice-valdice/informacni-servis/uredni-deska/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Přínosy nové vnější diferenciaci* (online) [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciace/prinosy-nove-vnejsi-diferenciace/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Rychlá fakta VS ČR* (online) [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/rychla-fakta/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Statistická ročenka 2019* (online) [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/statisticka-rocenka-pro-rok-2019/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Statistická ročenka 2019* (online) [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/statisticka-rocenka-pro-rok-2019/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Statistické ročenky pro 2015, 2016, 2017, 2018, 2019* (online) [cit. 2021.01.08]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Věznice, vazební věznice a detenční ústavy* (online) [cit. 2021.01.08]. Dostupné z: https://www.vscr.cz/wp-content/uploads/2019/03/v%C4%9Bznice_kraje_barevn%C3%A1_velk%C3%A1.jpg

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Výroční zpráva za rok 2019 o poskytování informací dle zák. č. 106/1999Sb.*, (online) [cit. 2021-02-18]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/wp-content/uploads/2020/05/V%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD-zpr%C3%A1va-za-rok-2019.pdf>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Základní otázky*, (online) [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciace/zakladni-otazky/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Změna vnější diferenciaci* (online) [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciace/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Změna vnější diferenciaci* (online) [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/o-nas/zmena-vnejsi-diferenciace/>

Generální ředitelství VS ČR, ©2021: *Žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb.* (online) [cit. 2021-02-25]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/ke-stazeni/formulare/>

Kancelář veřejného ochránce práv: *Sborník stanovisek veřejného ochránce práv, Vězeňství II*, (online) ©2019 Brno [cit. 2021-02-10]. (PDF), 272 s., ISBN 978-80-7631-005-6. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/Publikace/sborniky_stanoviska/Sbornik_Vezenstvi_II.pdf

Ministerstvo financí ČR, Monitor – kompletní přehled veřejných financí ©2020: *Informační portál Ministerstva financí*, (online) [cit. 2020-01-11]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/00212423/prehled?rad=t&obdobi=2010>

Ministerstvo spravedlnosti ČR: *Koncepce vězeňství do roku 2025* (online) ©2016 Praha [cit. 2021-02-10]. (PDF), 162 s.. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/wp-content/uploads/2017/06/Koncepce-vezenstvi.pdf>

VLÁDA ČR: *Důvodová zpráva k zák. č. 58/2017 Sb.* (online) ©2017 [cit. 2021-02-28]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/urad-vlady/poskytovani-informaci/poskytnute-informace-na-zadost/Priloha-c--3---Duvodova-zprava-k-novelizovanemu-zneni-trestniho-zakoniku.pdf>

VS ČR Věznice Valdice, ©2021: *O nás* (online) [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/veznice-valdice/o-nas/>

VS ČR Věznice Valdice, ©2021: *Program zacházení* (online) [cit. 2021-02-10]. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/veznice-valdice/o-nas/vykon-vezenstvi/program-zachazeni/>

Legislativní zdroje

Nariadení generálního ředitele VS ČR (NGŘ) č. 4/2004 Sb., o vedení všeobecné administrativy

Nariadení generálního ředitele VS ČR (NGŘ) č. 36/2015 Sb., kterým se vydává organizační řád Vězeňské služby České republiky

Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 345/1999 Sb., o řádu výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů. 2021 (online) [cit. 2021-01-11]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-345>

Zákon České národní rady č.555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážní České republiky, ve znění pozdějších předpisů, v platném znění. 2021 (online) [cit. 2021-01-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-555>

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění. 2021 (online) [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

Zákon č. 58/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, v platném znění. 2021 (online) [cit. 2021-01-28]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-58>

Zákon č. 104/2013 Sb., o mezinárodní justiční spolupráci, v platném znění. 2021 (online) [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-104>

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, v platném znění. 2021 (online) [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>

Zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, v platném znění. 2021 (online) [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-169>

Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 111/2019 Sb.), v platném znění. 2021 (online) [cit. 2021-01-15]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-499>

Ostatní odborné zdroje

BŘÍZKOVÁ M., 2015: *Problémy českého vězeňství*. Univerzita Pardubice, Fakulta ekonomicko-správní, Pardubice. 62 s. (bakalářská práce). „nepublikováno“, Dep. Digitální knihovna Univerzity Pardubice.

DOMÁNKOVÁ, A., 2019: *Otevřená věznice*, ČVUT v Praze, Fakulta architektury, Praha. 66 s. (diplomová práce), „nepublikováno“, Dep. ČVUT DSpace Praha.

FUKALOVÁ, A., 2017: *Systém vězeňství v ČR – současnost a budoucnost*. Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, Praha. 70 s. (diplomová práce), „nepublikováno“, Dep. Repozitář závěrečných prací UK Praha.

Interní dokument GŘ VS ČR, Oddělení správní, 2017: *Prezentace Vnitřní diferenciaci odsouzených*

Interní dokument Věznice Valdice, 2020: *Popis pracovní činnosti zaměstnance v pracovním poměru k Vězeňské službě ČR*

Interní dokument Věznice Valdice, 2020: *Prezentace Rozbor činnosti správního oddělení, duben 2020*

KUBALOVÁ, J., 2013: *Výkon trestu odnětí svobody v ČR*, AMBIS vysoká škola, a.s., Praha, Katedra práva a veřejné správy, Praha. 82 s. (bakalářská práce), „nepublikováno“, Dep. IS AMBIS Praha.

Metodický list ředitele odboru výkonu trestu a vazby č. 11/2007, kterým se stanoví zásady při realizaci vnitřní diferenciaci odsouzených ve věznicích a vazebních věznicích Vězeňské služby České republiky

SAMKOVÁ J., 2014: *Mezinárodní justiční spolupráce v trestních věcech*. Západočeská univerzita Plzeň, Fakulta právní, Plzeň. 87 s. (diplomová práce), „nepublikováno“, Dep. Univerzitní knihovna ZČU Plzeň.

TAMCHYNA, M., 2006: *Psychologická problematika vnitřní diferenciaci odsouzených*, Univerzita Karlova Praha, Filozofická fakulta, Katedra psychologie, Praha. 204 s. (rigorózní práce), „nepublikováno“, Dep. Digitální repozitář Univerzity Karlovy Praha.

Vnitřní řád Věznice Valdice, 2019

Zahraniční zdroje:

Council of Europe, Czech Republic – national procedures for extradition, 2014 (online)[cit. 2021-01-22]. Dostupné z: [0900001680089b2f \(coe.int\)](https://www.coe.int/t/0900001680089b2f/czech_republic_national_procedures_for_extradition.pdf)

Council of Europe, Extradition – country information, 2020 (online) [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://www.coe.int/en/web/transnational-criminal-justice-pcoc/extradition-country-information>

Council of Europe, Chart of signatures and ratifications of Treaty, 2020 (online) [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/024/signatures?p_auth=Ge46PnLa

Council of Europe Publishing, 2006: European Prison Rules (online) [cit. 2021-01-08]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>

Council of Europe Publishing, 2006: European Prison Rules (online) [cit. 2021-01-14]. Dostupné z: <https://rm.coe.int/european-prison-rules-978-92-871-5982-3/16806ab9ae>

Czech Republic Justice 2014-2021, EEA Grants – Norway grants, Programme Agreement, 2019: Programová dohoda s Norskými fondy ze dne 7.2.2019, (online) [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://eeagrants.org/sites/default/files/resources/Czech%20Republic%20Justice%202014-2021%20%E2%80%93%20Programme%20agreement.pdf>

EUR – Lex, Council Framework Decision 2008/909/JHA, 2008 (online) [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32008F0909&qid=1612882278128&from=CS>

European Commission, European Organization of Prison and Correctional Services (EuroPris), 2020 (online) [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: https://e-justice.europa.eu/content_europris-558--maximize-en.do

European Union, Treaty of Nice amending the Treaty of European Union, the Treaties establishing the European Communities and certain related acts, signed at Nice, 26 February 2001 –Contents, 2001 (online) [cit. 2021-01-22]. Dostupné z: <https://eur-lex.europa.eu/eli/treaty/nice/sign>

Seznam obrázků

Obrázek 1: Mapa věznic, vazebních věznic a detenčních ústavů

Obrázek 2: Přehled příjmů a výdajů VS ČR za roky 2015 – 2019

Obrázek 3: Přehled hospodaření VS ČR

Obrázek 4: Přehled příjmů v období 2015 – 2019

Obrázek 5: Přehled výdajů v období 2015 – 2019

Obrázek 6: Přehled odsouzených osob ve Věznici Valdice k 1.1.2021

Obrázek 7: Přehled doporučených zásilek pro odsouzené za duben 2019 až březen 2020

Obrázek 8: Přehled eskortovaných odsouzených za duben 2019 až březen 2020

Obrázek 9: Přehled podmíněně propuštěných odsouzených za duben 2019 až březen 2020

Obrázek 10: Zařazení odsouzených do jednotlivých stupňů zabezpečení

Obrázek 11: Koncepce vnitřní diferenciaci ve Věznici Valdice z roku 1992

Obrázek 12: Psychologický model vnitřní diferenciaci podle Tamchyny z roku 1992

Obrázek 13: Vysvětlení pro odsouzené prezentované před nastávajícími změnami diferenciaci

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled příjmů a výdajů VS ČR za roky 2015 – 2019

Tabulka 2: Přehled příjmů v období 2015 – 2019

Tabulka 3: Přehled výdajů v období 2015 – 2019

Tabulka 4: Počet odsouzených osob ve Věznici Valdice k 1.1.2021

Tabulka 5: Počet odsouzených dle nařízeného typu věznice 2017 - 2019

Tabulka 6: Počet odsouzených dle nařízeného typu věznice za 2006 – 2016 k 31.12.

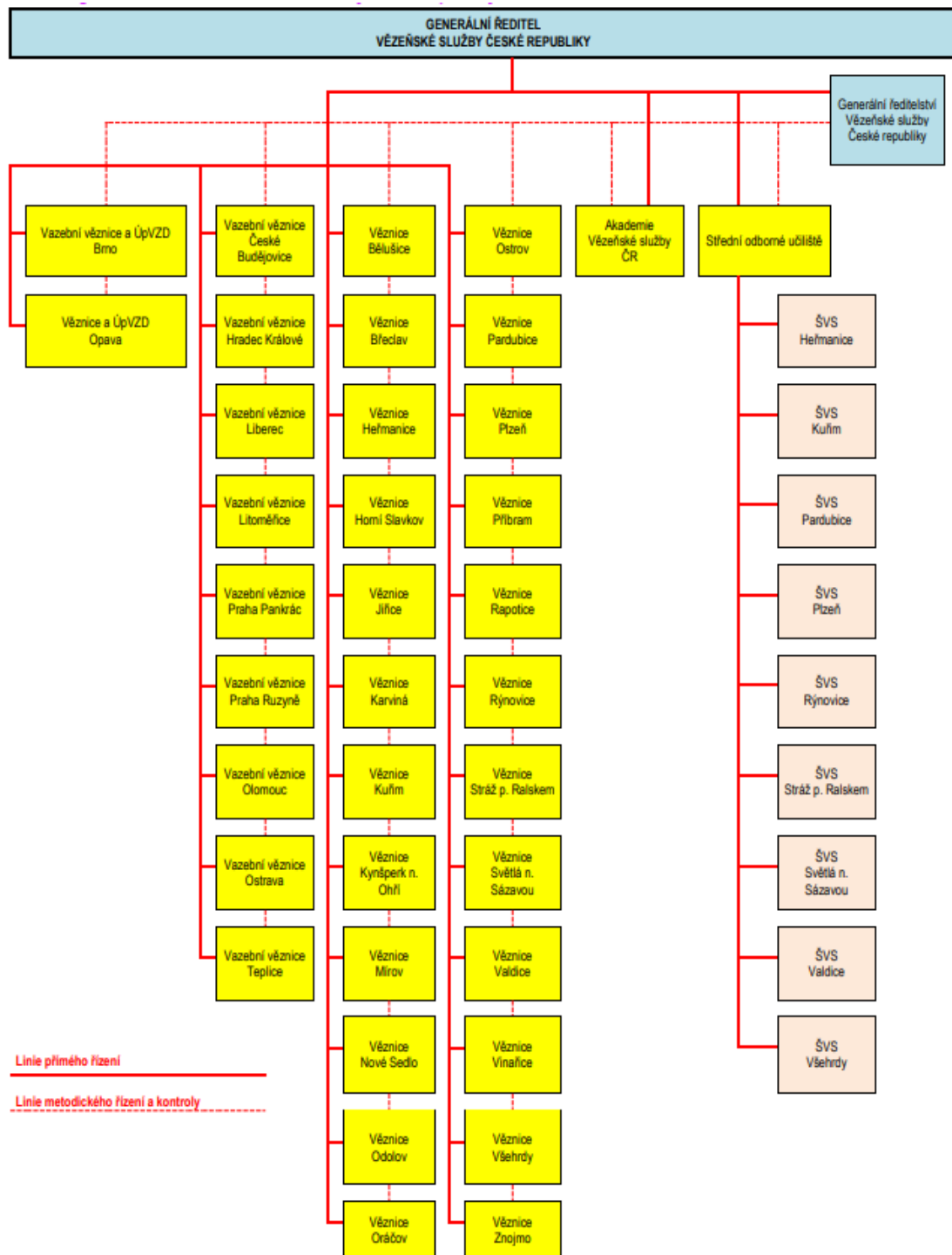
Tabulka 7: Přehled o činnosti odborné komise a procesu VD Věznice Valdice za rok 2020

6. Seznam příloh

- Příloha A Organizační struktura Vězeňské služby České republiky
- Příloha B Fotografie Věznice Valdice v současnosti a v minulosti
- Příloha C Organizační struktura Věznice Valdice
- Příloha D Žádost o poskytnutí informace dle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
- Příloha E Přehled odsouzených cizinců ve Věznici Valdice k 01.02.2021
- Příloha F Členění odsouzených dle typu věznice za 2014, 2015 a 2016 (k 31.12.)
- Příloha G Osobní spis odsouzeného a spis Vnitřní diferenciacce odsouzeného

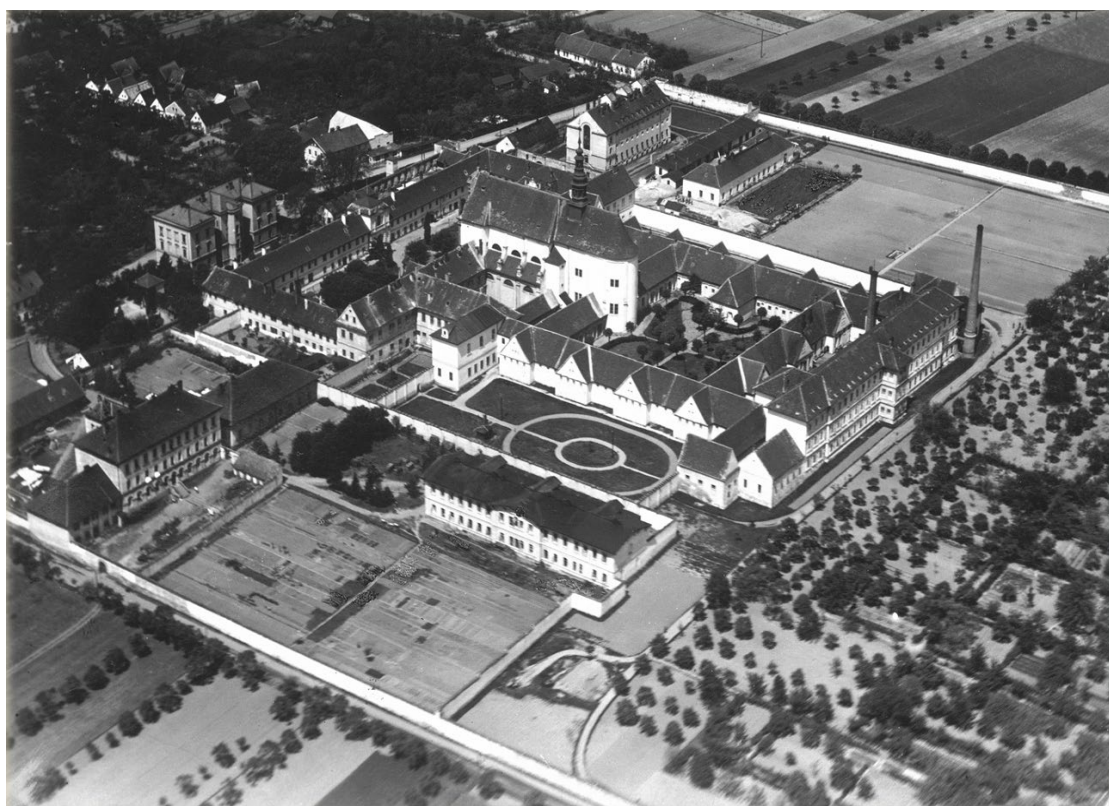
7. Přílohy

Příloha A Organizační struktura Vězeňské služby České republiky

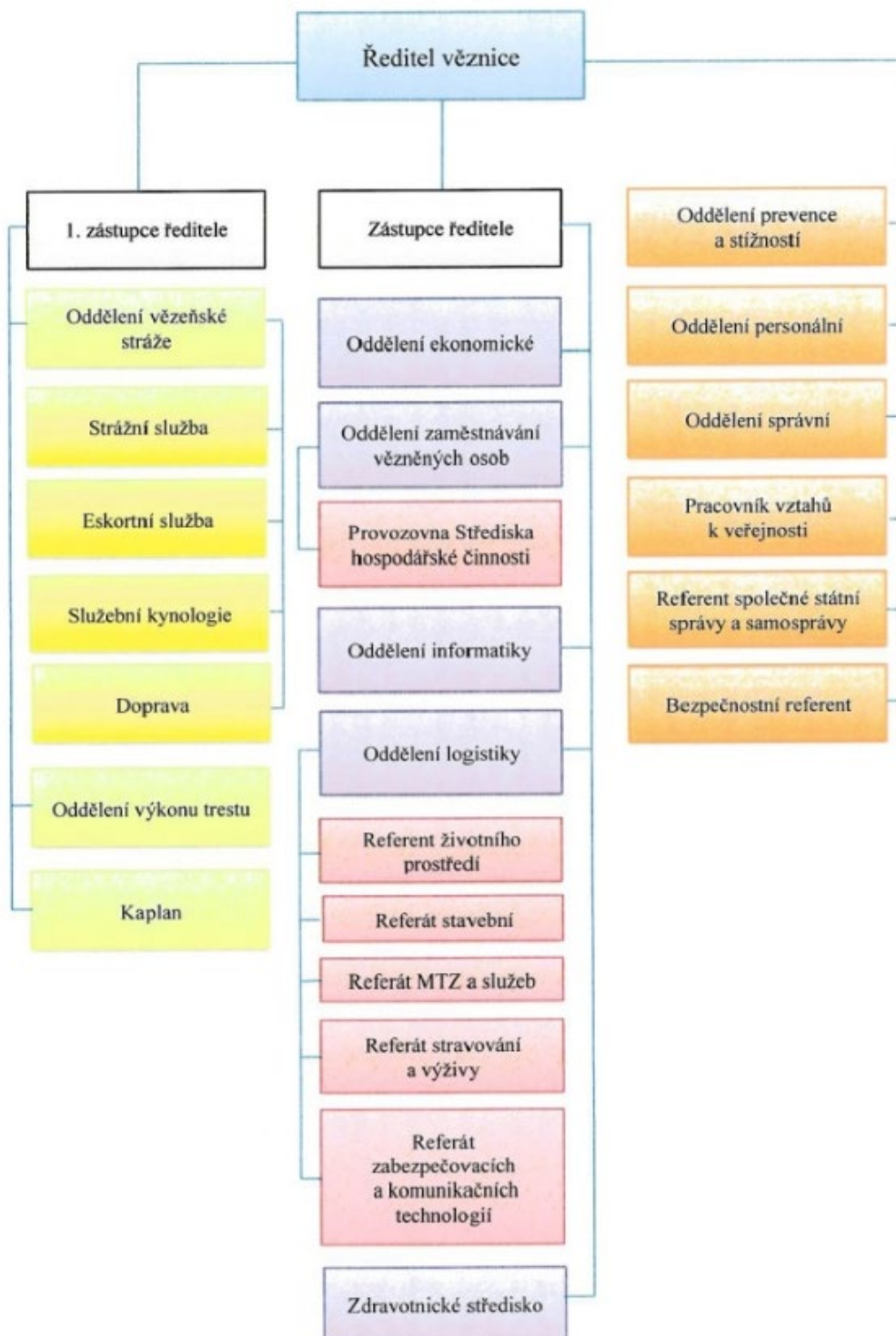
Zdroj: GR VS ČR, *Organizační struktura (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/veznice-valdice/informacni-servis/uredni-deska/>

Příloha B Fotografie Věznice Valdice v současnosti a v minulosti

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, 2021

Organizační struktura Věznice Valdice

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, 2021

Příloha D Žádost o poskytnutí informace dle zák. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů

ŽÁDOST O POSKYTNUTÍ INFORMACE

podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím,
ve znění pozdějších předpisů

Prostor pro otisk pečatního razítka povinného subjektu

1. POVINNÝ SUBJEKT:

2. ŽADATEL:

Fyzická osoba (FO)

Jméno ¹⁾	<input type="text"/>	Příjmení ¹⁾	<input type="text"/>
Titul	<input type="text"/>	Datum narození ¹⁾	<input type="text"/>
Adresa místa trvalého pobytu ¹⁾	<input type="text"/>	PSČ	<input type="text"/>
Adresa bydliště ¹⁾	<input type="text"/>		
Adresa pro doručování ¹⁾	<input type="text"/>		
Elektronická adresa	<input type="text"/>	@	<input type="text"/>

Právnícká osoba (PO)

Název ¹⁾	<input type="text"/>		
Identifikační číslo ¹⁾	<input type="text"/>		
Adresa sídla ¹⁾	<input type="text"/>	PSČ	<input type="text"/>
Adresa pro doručování ¹⁾	<input type="text"/>	PSČ	<input type="text"/>
Elektronická adresa	<input type="text"/>	@	<input type="text"/>

3. PŘEDMĚT ŽÁDOSTI:

V	<input type="text"/>	Podpis ¹⁾
dne	<input type="text"/>	
Počet příloh:	<input type="text"/>	

¹⁾ Povinný údaj

²⁾ Povinný údaj v případě, že jste navedli adresu místa trvalého pobytu (FO) nebo adresu sídla (PO) [§ 14 odst. 2 zákona č. 106/1999 Sb.]

Zdroj: GŘ VS ČR, Žádost o informaci dle zákona č. 106/1999 Sb., (online). Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/ke-stazeni/formulare/>

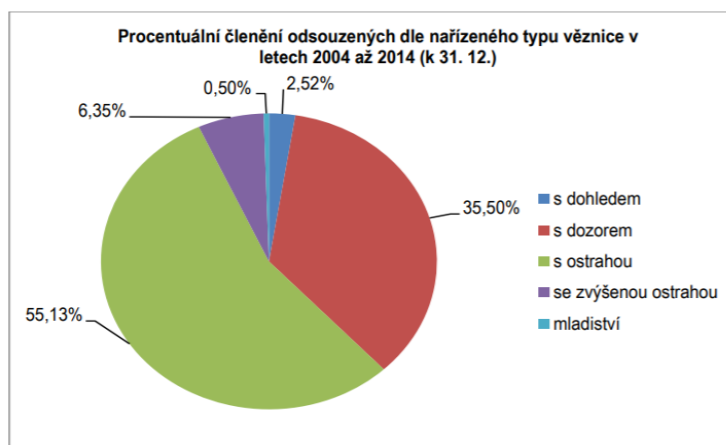
Příloha E Přehled odsouzených cizinců ve Věznici Valdice k 01.02.2021

Státní příslušnost	Ostraha	Zvýšená ostraha	Celkem
Albánie	0	2	2
Azerbajdžán	0	1	1
Bulharsko	0	2	2
Čína	1	1	2
Gruzie	1	2	3
Kosovo	0	2	2
Kuba	0	1	1
Kyrgystán	0	1	1
Litva	2	1	3
Lotyšsko	1	3	4
Makedonie	0	3	3
Malajsie	0	1	1
Moldavsko	0	4	4
Nepál	0	1	1
Nigérie	0	1	1
Paraguay	0	1	1
Polsko	0	3	3
Rumunsko	2	3	5
Rusko	2	3	5
Slovensko	5	16	21
Srbsko	2	18	20
Srbsko a Černá hora	0	1	1
Thajsko	1	0	1
Ukrajina	4	9	13
Uzbekistán	1	0	1
Vietnam	9	28	37
Celkem	31	108	139

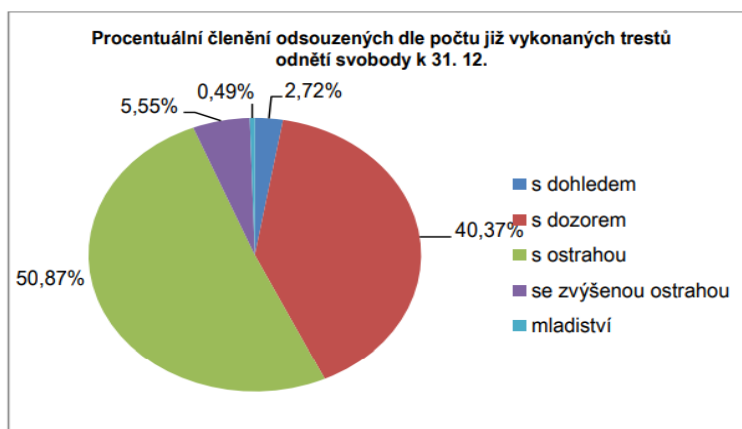
Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, 2021

Příloha F Členění odsouzených dle typu věznice za 2014, 2015 a 2016 (k 31.12.)

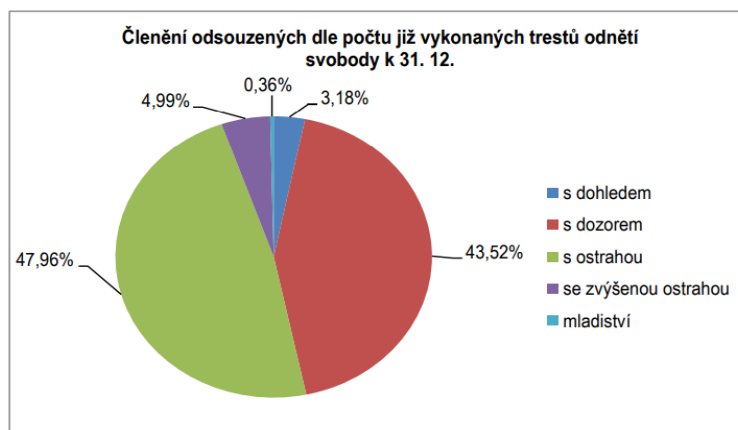
Členění odsouzených dle typu věznice k 31.12.2014

Členění odsouzených dle typu věznice k 31.12.2015

Členění odsouzených dle typu věznice k 31.12.2016

Zdroj: GŘ VS ČR, *Statistické ročenky 2015 – 2019, (online)*. Dostupné z: <https://www.vscr.cz/informacni-servis/statistiky/statisticke-rocenky-vezenske-sluzby/>

Příloha G Osobní spis odsouzeného a elektronický spis VD

Identifikační kód: [redacted]	OSOBNÍ SPIS	Skartační znak, utčovací lhůta: [redacted]
Datum narození: [redacted]	Příjmení: [redacted]	Jméno: [redacted]
NAROZEN(A) [redacted] KDE Marneuli		OKRES [redacted] Gruzie
Začena dne 29.4.2020 v 23.50hod.vym PCR svitavy	Nastoupil(x) trest sám(a) dne [redacted]	Dodací do vazby - [redacted] dne 2.5.2020 v 16.30 hod
Vyšetřování skončeno dne: [redacted]	Obžaloba postavena: 23.2020	Vazební lhůta: [redacted]
Organ činný PCR Pardubice v trestním řízení: KRF-31236/20-2020-170870	Společenská zina: [redacted]	Zdravotní klasifikace: [redacted]
VAZBA		
1. od 29.4.2020 - hod. do 6.1.2021 hod. 3 dni hod. min.		
ODSOUZENÍ ROZSUDKEM		
1. K 1 - [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted]		
PRO TRESTNÍ ČIN		
1. [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted]		
K TRESTU		
1. [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted]		
POČATEK TRESTU		
1. 29.4.2020 - 23.5.2020		
PŘERUŠENÍ TRESTU SOUDEM		
1. 29.4.2020 - 23.5.2020		
LOKALITA PRŮBĚHU		
1. 29.4.2020 - 23.5.2020		
Postupně: [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted]		
Bydliště po propuštění: [redacted]		

ETR (VS) - Vězeňská služba ... x

ER 10.10 Marlowe hř4 vězeňská služba Vězeňská služba ČR

15162 / 2018 VS.15162/ČJ.2018.802240.VD [redacted] Kamil, nar. [redacted] (vnitřní diferenciac)

Instalované oprávnění (Monika Kalinová, DIS) - plný, včetně osoby a formulářů - editace datů, formulářů a souborů (je postavení uživatele a stavu spisů)

Detail ČJ - úplný výpis i s formuláři

Export dat: KSU P Zbraň Banka SZ a off_line SVI off_line ZIP Odesláni: ETR on line/plahled Nova DZ/plahled Nový Email/plahled

Udáje o deliktu

Základní údaje o deliktu

ČJ VS-15162/ČJ.2018-802240-VD

Název spisu: [redacted] Kamil, nar. [redacted] (vnitřní diferenciac)

Číslo spisu: [redacted]

Čísleček zprávy: [redacted]

Čísleček zprávy: [redacted]

Skupina ZÚ: 0

Období spisu:

Spisová služba:

Datum ukončení: 23.02.2021

Spisový znak:

Skartační znak: 2025

Předat do SA:

Přidělení ČJ:

ČJ	Čísleček	Jak	Datum
VS-15162/ČJ.2018-803140	803140	Založeno č. j., přidělený JIS: VSETRsp330442	24.01.2018 05:59
VS-15162/ČJ.2018-802240-VD	802240	Změna	31.01.2018 14:53
VS-116802/ČJ.2017-802240-VD	802240	Sloučeno do	23.02.2021 09:29

Osobní spis:

Jméno	Narozen	Místo nar.	Stát	Postavení	Poznámka
[redacted] Kamil	[redacted]	Bilovec	CZE	Ost	

Jednací protokol

z	plp (přer.)	Datum	Od koho (č. j. odes.)	Věc	Ulož / odesl.
4	k 116802/ČJ-2017	zaps. vyřiz: 07.06.2018	vlastní založeno do OS	Depoňování odborné komise	2 / 0
3	k 116802/ČJ-2017	zaps. vyřiz: 24.04.2018	vlastní založeno do OS	Depoňování odborné komise	2 / 0
2	k 116802/ČJ-2017	zaps. vyřiz: 24.01.2018	vlastní založeno do OS	Rozhodnutí RV o umístění do oddělení ve věznici s ostarhou	1 / 0
1	k 116802/ČJ-2017	zaps. vyřiz: 24.01.2018	vlastní založeno do OS	Depoňování odborné komise	2 / 0

Postoupení spisu v rámci protokolu

Datum	Druh	Od koho	Komu	Pozn.
31.01.2018	postoupeno ZÚ -> ZÚ	803140 - [OVA] Oddělení správní	802240 - [VAL] Oddělení správní	

Blíže označení spisu (typ)

Datum	Druh	Org. číslo
24.01.2018	Založeno jako ČJ	803140 - [OVA] Oddělení správní

Uzavření spisu

Datum: [redacted]

Postupně: [redacted] - [redacted] - [redacted] - [redacted]

Zdroj: VS ČR Věznice Valdice, 2021